

המבחר

גליון 82 | שנה ג' | פרשת וירא | ט"ז חשוון תשפ"ו

זמני שבת

עיר	כניסת שבת	יציאת שבת
ירושלים	16:09	17:23
בני ברק	16:25	17:25
מודיעין עילית	16:15	17:24
אשדוד	16:25	17:26
צפת	16:12	17:21

"דע לך שכל תנועה של
ר' נחום זה לשם שמים"

במלאת ה' להסתלקות מקים עולה
של תורה ראש ישיבת 'מאורות התורה'
זצוק"ל - בנו מ"מ הגאון רבי אפרים
רגזניצקי שליט"א בראיון מיוחד

הם עוד יגזרו עלינו
גזירות וידעו לגייס את בני
הישיבות אבל אנחנו ננצח!

כ"ד שנים להסתלקות רבינו הגדול
מרנא האבי עזרי זללה"ה

בזים למעצרים

המעצרים המדינתיים

ותמיד היה ההצלה ע"י התורה וחכמיה

בגמ' זו אנו רואים כי הכופר באמת זו ואינו מאמין בה, לא זו בלבד שאינו מכיר באמת, אלא מכונה הוא בשם אפיקורוס ומגלה פנים בתורה, ודינו מבוארים.
מסקנות אלו מעוררות אותנו בהתבוננות מחודשת על מצבינו, באשר כל המעיז פניו בנגיעה כלשהי במעמד של בני הישיבות נזרי הבריה, הרי זה מכניס עצמו להגדרות הנ"ל, והדברים נוראים.

על זאת ידו כל הדוויים כאשר בדור עני ויתום נוצר מצב של מכס ובכס, והגדיל עשות האחד המיוחד המתהדר בתואר 'הרב' דוד לייבל שהגיע למצב של ניסיון יצירת כת וקבוצות של אנשים משתפי פעולה, או עכ"פ אינם נזעקים השערה למול הגזירות הנוראיות המאיימות לכלות שם ושארית, ובכך יש להם נגיעות וכניסה להגדרות הנ"ל - כפי שברור שחצי אפיקורוס הוא גם אפיקורוס, רח"ל.

המסקנה המתבקשת היא כי שומר נפשו ירחק מהם. סחור סחור אמרינן לנזירא לכרמא לא תקרב, נתבע מעמנו לבחון את עצמינו באם חלילה יש איזה נגיעה כלשהי מנגיעות מינות אלו, האם הרחקנו עצמנו מספיק לקצה המרוחק ביותר מנגיעות מינות המדבקות ומכלות, רח"ל.

בימים האחרונים התחדשו הדיונים והדיבורים סביב הצעת גזירת הגיוס במתווה החדש\ישן המוצע, מי היה מאמין לפני כ"ד שנים כי יום יבוא והדיונים יתקיימו סביב הדיוטא התחתונה ביותר של זלזול וסחר בנשמות ישראל ועוד בכמויות מסחריות כה גדולות, מי יגלה עפר מעיני רבינו הגדול זללה"ה ותלמידיו אחריו רבותינו הגדולים זיע"א שמסרו נפשם לגדור גדר ללחום את מלחמתו ולעמוד בפרץ.

הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין, הערובה היחידה אלו שומרי משמרת הקודש, בני העליה המסולאים מפז העומדים בחזית המערכה על גורל עולם התורה, והכהנים בני צדוק אשר שמרו את משמרת מקדשי בתעות בני ישראל מעלי המה יקרבו אלי לשרתני ושמרו את משמרת.

בימים אלו אנו מציינים כ"ד שנים מיום העלות הענן בהסתלקות אבי הישיבות רבינו הגדול מרנא האבי עזרי זללה"ה, וכך כתב בסוף ההקדמה ע"ס "אבי עזרי": "ובתו"כ פ' בחוקותי נדרש בפ' ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתם ולא געלתם לכלתם, וכי מה נשתייר להם וכו' והלא כל המתנות טובות שנתנו להם נטלו מהם, ואילולי ס"ת שנשתיירה להם וכו' כי אני ה"א בימי גוג וכו' והביאור הוא שבאמת נדמה שנגעלנו ונמאסנו שהרי מה נשתייר לנו שאנו מוכים מעונים ונתונים לצרינו, וכו' ואיך מתקיים המקרא הזה וכו' אבל התשובה היא, את זאת מה שלא נשתייר לנו אלא ס"ת הזאת, והיינו שאם הס"ת נשתיירה לנו יש לנו הכל, ועמ"י חי וקיים, וכו' וזהו מה דאיתא במגילה יא. לא מאסתם בימי כשדים שהעמדתי להם דניאל וחנניה וכו' ולא געלתם בימי יונים שהעמדתי להם שמעון הצדיק וכו' לכלותם בימי המן שהעמדתי להם מרדכי ואסתר, להפך בריתי איתם בימי פרסים שהעמדתי להם בית רבי וחכמי דורות וכו' ותמיד היה ההצלה ע"י התורה וחכמיה".

אם אמצא בסדום חמישים צדיקים בתוך העיר ונשאתי לכל המקום בעבורם (י"ח כ"ו)

מזן המשגיח הגה"צ רבי אליהו לופיאן זצוק"ל האריך בשיחותיו אודות כוח חזקת הצדיקים המגינים על הכלל כולו, עד כדי כך שאילו היו אותם הצדיקים בסדום, העיר לא היתה נהפכת, החוטאים היו ממשיכים בחטאייהם, ועד עצם היום הזה לא היתה עולה מחשבה כלשהי על האמת כי חיייהם תלויים מנגד, וכל קיומם הוא אך ורק בזכות הצדיקים המגינים על העיר.

הלקח הנצרך הוא לחיות באמונת אמת בדבר אמיתי זה, ולדעת אל נכון מי הם מקיימי ומעמידי העולם, ובמה תלוי קיום הכלל כולו בכל רגע ורגע.

ידועים דברי הגמ' בסנהדרין (צט): "אפיקורוס כגון מאן אמר רב יוסף כגון הני דאמרי מאי אהנו לן רבנן לדידהו קרו לדידהו תנו אמר ליה אביי האי מגלה פנים בתורה נמי הוא" וכו' ומביאה הגמ' ראיה מפסוק זה.

מו"ל: מד תקשורת | עורך: יחיאל גוטליב
עריכה לשונית: י. פלסנר השבחת טקסט
טל' המערכת: 02-3132154

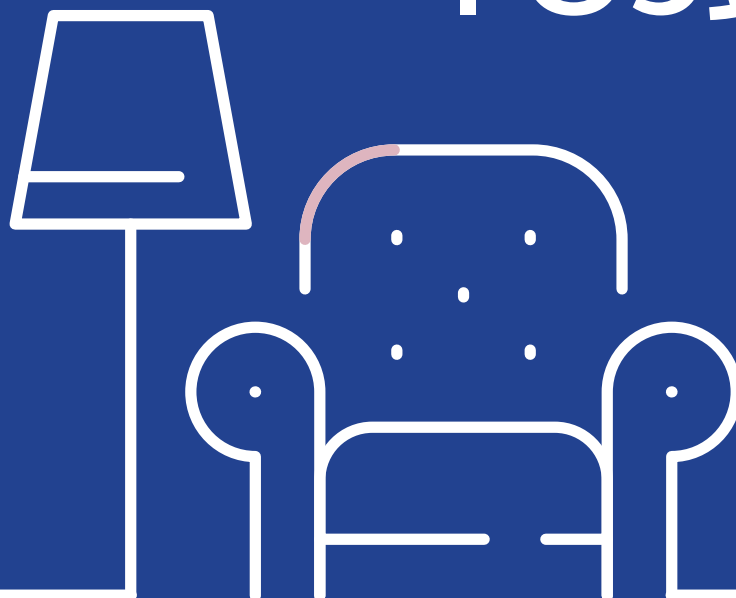
שלוחה 1 - מחלקת פרסום | מייל: APS023132154@gmail.com
שלוחה 2 - מחלקת תוכן | מייל: AT023132154@gmail.com
שלוחה 3 - וועדה רוחנית | מייל: AVR023132154@gmail.com

© כל הזכויות שמורות • בהוראת מרן עמוד ההוראה שליט"א: המגזין טעון גניזה

המבחר

מגזין איכות של שעת קורת רוח בהווה תורתית
מבט מובחר על סדר יומה של היהדות הנאמנה
כותרות נבחרות בהשקפת התורה
להתענג בתענוגים באספקלריה מובחרת
לבחור בתורה, להתחבר לעולמה

בריאות קל ועכשיו

חברי מכבי אנחנו כאן בשבילכם
עם מגוון שירותי בריאות מרחוק
בשיחת טלפון אחת 3555*

מענה אוטומטי
לבירורים במגוון נושאים
*3555

מוקד ילדות
24 שעות
03-7463502

ייעוץ רפואי
24 שעות
*3555

שירותי משרד
מרחוק בטלפון

חידוש מרשמים
ואישורי מחלה

קביעת
תורים

עשיית ציווי ה' בלי חשבונות

וירא אליו ה' באלוני ממרא וגו' (פי"ח פ"א) וברש"י, הוא שנתן לו עצה על המילה לפיכך נגלה עליו בחלקו. וכתב בדעת זקנים מבעלי התוס' וז"ל ותימה וכי אדם חשוב וצדיק כאברהם ונתנסה בעשר נסיונות ועמד בכולן ולא שאל עצה, איך שאל עצה על המילה שצוהו הקב"ה. וי"ל שחש ושלום שישאל עצה אם ימול אם לאו, אלא אם יעשה בצנעא או בפרהסיא, וממרא נתן לו עצה לעשותה בפרהסיא כדי שיראו העולם וימולו אחריו, והיינו דכתיב בעצם היום הזה נימול אברהם בעיצומו של יום, עכ"ל. ומובא בשם בעל חידושי הר"ם לבאר שספיקו של אברהם אם למול בפרהסיא היה משום שחשש שמא ע"י שימול בפרהסיא יאבד השפעתו על אנשי העולם לקרבם להקב"ה, כיון שבזה ניכר הבדלתו מן האומות. ומבארים שלכן שאל את ממרא כדי לדעת איך נראה הדבר בעיני הגויים.

והנה אמרו במדרש רבה (סוף פרשה מ"ז) 'אמר אברהם עד שלא מלתי היו העוברים והשבים באים אצלי, תאמר משמלתי אינן באין אצלי. אמר לו הקב"ה עד שלא מלתי היו בני אדם באים אצלי, עכשיו אני בכבודי בא ונגלה עליך'. עוד אמרו שם (מ"ח, ט) 'אמר עד שלא מלתי היו העוברים והשבים באים אצלי, אמר לו הקב"ה עד שלא מלתי היו בני אדם ערלים באים, עכשיו אני ובני פמליא שלי נגלים עליך'. ומבואר מכל זה שבאמת כיון שמל אברהם את עצמו הפסיקו העוברים ושבים לבא אצלו.

ויש ללמוד מזה לימוד גדול בדרכי הנהגת האדם, שבמקום ציווי ה' יש לעשות מה שנצטוו בלי שום חשבונות של ריוח והפסד, וגם בדברים שנראה לו כביכול יפסיד ענינים של רוחניות, כל שזה סתירה לציווי ה' אין לעשות שום חשבון. שהרי אברהם אבינו בהכנסת אורחים שלו קירב רבים לאמונה בה', ונתקבצו אליו אלפים ורבבות כלשון הרמב"ם ריש הלכות ע"ז, ועל ידי שמל את עצמו לכאורה איבד כל ההשפעה, וכדברי חז"ל שהפסיקו לבא אצלו עוברים ושבים, ואברהם אבינו ידע שיש בזה סיכון, וכמו שנתבאר בדברי הדעת זקנים שזה היה ספיקו אם לעשות בפרהסיא, ואעפ"כ עמד ועשה

ציווי ה' ובפרהסיא בעצם היום הזה. וכעין זה היה גם בנסיון העקידה שגם בזה היה יכול לעשות חשבונות של הפסד בעניני רוחניות שאם ישחוט את יצחק לא יהיה המשך לכלל ישראל וכו' וזהו העמידה בנסיון שלא לעשות שום חשבון במקום ציווי ה'. בינה זאת.

זריזין מקדימין במקום חיי שעה

וישכם אברהם בבוקר וגו' (פכ"ב פ"ג) בפסחים ד' ע"א תניא כל היום כשר למילה אלא שזריזין מקדימין למצוות שנאמר 'וישכם אברהם בבוקר'. ומבואר שמכאן ילפינן שזריזין מקדימין למצוות. והנה מובא שבשעה שהוציאו להריגה את גר הצדק אברהם בן אברהם מוילנא הוליכוהו הרשעים בכל העיר, וכשעבר סמוך לביתו של אדונינו הגר"א זיע"א פנה אליו הגר"א ואמר לו 'ר' אברהם לך בזריזות', ע"כ. ומפורסם לבאר שהבין הגר"א שהסתפק גר הצדק ר' אברהם אם לילך בזריזות משום 'זריזין מקדימין למצוות', או שאדרבה מוטב לילך לאט כדי להרויח חיי שעה, והכריע לו הגר"א שזריזין מקדימין גם בכה"ג.

והעירו בי מדרשא שלכאורה הדבר מפורש במקור הדין של זריזין מקדימין שהרי בזריזות זו הלך אברהם אבינו לשחוט את יצחק, הרי שגם במקום ריוח חיי שעה שייך זריזין מקדימין.

אכן נראה לחלק בפשיטות, דהנה באמת לכאורה צ"ב מדוע בעקידת יצחק יש דין 'זריזין מקדימין' הלא מוטב שילך לאט וירויח חיי שעה. אולם ביאור הדברים פשוט שמכיון שנצטוו לשחוט את יצחק הרי שרצון ה' שלא יתקיים בו 'וחי בהם', וכמו שלא חס הקב"ה על חיי עולם ידיה כמו כן לא שייך לחוס על חיי שעה ידיה מאחר שאין לגבוי 'וחי בהם' ומצות ה' להורגו, אבל מי שאנסוהו לעבור על אחד מג' עבירות החמורות ומקיים חובתו ליהרג ולא לעבור, הרי הוא מקיים מצות קידוש ה', אבל המצוה של קידוש ה' אינה בהריגתו אלא בכך שאינו עובד ע"ז או רוצח אעפ"י שע"ז ירהגוהו, וא"כ נמצא שבמה שיזדרז ליהרג אין קיום של זריזין מקדימין על מצות קידוש ה', שהרי הקידוש ה' מתקיים כבר בכך שמסר עצמו ליהרג ולא לעבור. ולכא' נראה שמי שמסר עצמו להריגה כדי לא לעבור ולבסוף ניצל ע"י נס

הרי הוא קיים מצות קידוש ה', שאין המצוה בהריגתו אלא בכך שמוסר נפשו. ושוב ראיתי בשם הגר"ד מינצר שליט"א לדייק כן מדברי הרמב"ם (פ"ה מ"סוה"ת ה"ד) שכתב 'וכל מי שנאמר בו יהרג ואל יעבור ונהרג ולא עבר הרי זה קידש את השם ברבים, כדניאל חנניה מישאל ועזריה וכו' עקיבא וחבירי' עכ"ל. והלא דניאל חנניה מישאל ועזריה לא מתו, אלא מוכח שעצם מסירת עצמו למיתה הוי מצות קידוש ה'. ואינו דומה לאברהם ויצחק בעקידה שבזה המצוה היתה על עצם ההריגה וכיון שכן שייך זריזין מקדימין, אבל במוסר נפשו על קידוש ה' המצוה אינה ההריגה אלא הקידוש ה' ואין זריזות בקידוש ה' בכך שיהרג יותר מהר.

ואם כנים הדברים צ"ע במעשה הנ"ל מדוע הכריע מרנא הגר"א שיזדרז, והרי לכא' מוטב שילך לאט כדי להרויח חיי שעה. ואולי יתכן שאם היה הולך לאט היה נראה כאילו הוא מסתפק ח"ו לחזור בו מחמת פחד המיתה, ונמצא שבזה גופא יש חילול ה', וממילא מוטל עליו לילך מהר כדי למנוע חילול ה'. וצ"ע.

'ותראה לפניך עקידת יחיד'

בתפילת 'והוא רחום' הנאמרת בשני וחמישי, 'ותראה לפניך עקידת יחיד'. צ"ב מה הוא הענין במה שנקט 'עקידת יחיד'. ויש לבאר עפ"י מה שביאר בבית הלוי מה שאמר אברהם (פכ"ב פ"ה) 'שבו לכם פה עם החמור' ולמדו מזה (בקדושין ס"ח ע"א) שהנולד מן השפחה אינו מתייחס אחריו, וצ"ב מדוע זה המקום ללמד דין זה, וביאר בבית הלוי שרצה אברהם אבינו להחדיר בעצמו בשעת העקידה שישמעאל אינו בנו כדי שלא יקטן הנסיון, שאינו דומה מי שיש לו בן אחד ושוחטו למי שיש לו שני בנים ושוחט אחד מהם [ומפי השמועה בשם בעל הבית הלוי שהוסיף בזה שלאחר שראה השטן שאינו מצליח למנוע מאברהם לעשות העקידה בא להוריד מגודל הנסיון ע"י שהכניס בלבו שישאר לו ישמעאל [בנו] ולכן אמר אברהם כעת 'עם הדומה לחמור' שישמעאל אינו בנו. ולפ"ז מבואר נוסח התפילה 'עקידת יחיד' שגודל הנסיון היה בכך שיצחק היה יחיד ואין לאברהם זרע אחר ואעפ"כ הלך לשחוטו בציווי ד'.

קשה לתפוס
תור בקופה?

ע"פ נתוני משרד הבריאות

בלאומית הכל קורה מהר

בהתפתחות הילד | ברפואת נשים | ברפואת עור | ברפואת אורתופדיה | ברפואת התחייבויות

 לאומית
קודם את, אחר כך אָם

*507

*ע"פ נתוני משרד הבריאות שפורסמו ב-2025 בנושא התפתחות הילד, רפואת נשים, עור ואורתופדיה | ע"פ סקר ברוקדייל שפורסם ב-2024 בנושא מתן התחייבויות

זכור ימות עולם - במלאת כ"ד שנים
מעט העלות העק בהסתלקות
שר צבא ד' רבינו הגדול
מרנא האבי עזרי זי"ע
"המבחר" בסקירה מיוחדת
בעמידה על המשמר

נ. אלקובי

הגאון רבי יצחק פרץ שליט"א רבה של רעננה במשך שנים רבות, אשר התייצב בעבר בעשייה הפוליטית לקול קריאתו של רבינו הגדול מרנא האבי עזרי זי"ע, ופרש ממנה באחת מתוך נאמנות מוחלטת לדרכו והשקפתו הטהורה, לאחר שנות עשייה ומהפכה רוחנית, בצמוד להנחיותיו היום יומיות של נשיא ישראל מרן זי"ע - זכה תמיד לחיבתו הגלויה של רבינו הגדול.

במשך שנים, כך מעיד הרב פרץ בעצמו, זכה לשבת מידי שבוע בשבוע במעון קדשו של רבנו, לשמוע דברי אלוקים חיים בדברי תורה ובכל הנושאים הציבוריים שעמדו על הפרק, ואשר נגעו ישירות לתנועת ש"ס שבראשה עמד באותה תקופה. את דבריו של מרן רשם בשעתו מילה במילה, וחלק קטן מהם התפרסמו בשעתו בקובץ "באורך נראה אור".

בין דבריו של הרב פרץ, הוא עומד על זעקתו המהדהדת של רבינו הגדול זי"ע, אשר כחכם עדיף מנביא, פחד וחרד על קיומם הטהור של עולם התורה והישיבות כבר לפני רבות בשנים, בתקופות אשר כביכול עדיין לא הייתה סכנה קיומית מוחשית שריחפה עליהם.

רשכבה"ג דאב וכאב על כל נשמה בישראל אשר עומדת בסכנה רוחנית ובפרט על היכלי הישיבות הקדושות אשר המה לנו למורשה ולהצלה.

אסור לתת לשילטון את המפתח

"באותם זמנים", מספר הרב פרץ, "כאשר היה שקוע בהרהורים עמוקים בבעיות הצבור, תוך כדי השמעת אנחות עמוקות, הייתי רואה בעליל שהשכינה היתה שורה עליו. הוא היה מודאג מאד מכל מה שקורה בארץ. מודאג מאד".

רבינו הגדול מרן זי"ע היה התבטא ברעדה: "מה יהיה?! מה יהיה?! מה יהיה עם הדור הצעיר?!" הוא היה אומר באנחות קורעות לב, תוך כדי שתיקות ארוכות.

"מליון ילדים הולכים יום יום לבתי הספר, ואינם אומרים קריאת שמע! אתם אולי כבר התרגלתם לזה, אני לא יכול להתרגל לזה! המוחשבה הזו מעיקה עלי מאד יום יום. אל תשכח, אלו ילדים יהודים, אבות אבותיהם היו שומרים תורה ומצוות. המצב קשה ומדאיג מאד. יש גורמים במדינה שרוצים לשנות את העם, הם רוצים לשנות את צורתו של העם, את צביונו ואת ערכיו, הם עוד יביאו גויים לארץ ויתחתנו איתם. אלמלא המתיחות עם שכנינו הערבים היו כבר נשואי תערובת

"הם עזרו יגזרו
עלינו מזיזה
וירצו לגיים את
בני הישיבות
אבל
אנחנו
נניצח!"

עולם התורה ברוסיה פרח ושגשג

"ברוסיה היתה פעם יהדות חזקה מאד, שרשית מאד, היו קהילות יהודיות חזקות, היו ראשי קהילה תקיפים וברי דעת. היו תלמודי תורה ישיבות קטנות וישיבות גדולות. היו תלמידי חכמים רבים, היו גם גדולי תורה וגם גאוני עולם, בכל בית כנסת היו שיעורים לרוב, בכל בוקר אחרי התפלה ובכל ערב אחרי העבודה. אין לך מושג איך היה נראה יהודי פשוט של פעם. וכאן אני מתכוון ליהודי פשוט לפני מלחמת העולם הראשונה. הוא היה ספוג תורה ויראת שמים, ועכשיו, מה קרה לנו? מה קרה עם יהדות רוסיה? איך הם נראים?"

"תראה איך הם הצליחו לשנות את העם ברוסיה תוך דור אחד או שנים. ההתבוללות אוכלת בהם בכל פה ואין כמעט זכר ליהדות. אוי לאזנים שכך שומעות! הרי ברוסיה היו כל גאוני עולם בדורות האחרונים, היו יהודים של יום יום שהיו בקיאים בש"ס ופוסקים, ולא פסק פיהם מגירסה.

"אני חרד. אני חרד שאותם גורמים, גם כאן ישנו את העם, הם עוד יגזרו עלינו גזירות, אתם לא מכירים אותם, אנחנו מכירים אותם." "זכורני שישבתי פעם עם דודי מרן הגאון ר' איסר זלמן מלצר זצ"ל, ולמדנו ב"שטיבל" שהיה בקומה השנייה, יהודים, שהתפללו עמנו תמול שלשום והתרחקו, הפכו לפתע ל"רודפים". הם רדפו אותנו על כך שלמדנו תורה, והיינו צריכים לקפוץ מהקומה השניה כדי לברוח מהם".

איך אלפי בתים קרסו רוחנית בין לילה?

והמשיך רבן של ישראל זי"ע: "הרב פרץ! האם חשבת פעם, איך קרה שההשכלה באירופה הצליחה למוטט בתים רבים כל כך כבנין קלפים? הרי עם ישראל הוא עם קשה עורף! איך אלפי בתים קרסו רוחנית בין לילה? אומר לך מה קרה: אמנם בתים אלו היו בתים יהודיים עם יהדות, אבל זו היתה יהדות של שיגרה, יהדות של מצוות אנשים מלומדה. אלה היו יהודים שקיימו מצוות ללא נשמה יתירה. היהדות היא כל כך יפה, כל כך עשירה, חייו של יהודי שומר תורה ומצוות הם חיים של שירה, שירה נעימה ומרוממת. כמה יפים חייו של יהודי שפותח את יומו בתפלה בציבור, בשיעור. תדע לך, השעה היפה והנעימה ביותר בחיי, היא כאשר אני עומד בתפילה לפני בורא עולם. אשרינו! כמה יפים חייו של יהודי, וכמה עשירים הם. כמה

יופי וטוהר נסוכים על השבת, על החגים. כל חג וטעמו, כל חג וצבעו, כל חג וריחו. הצבור החילוני נדמה לו שהוא "עושה חיים", ואינו יודע שהוא מאבד את החיים האמיתיים. חבל! כמה גדול הצער עליהם, כמה אנו צריכים לרחם עליהם! ובכל זאת היתה לצערנו יהדות של מצוות אנשים מלומדה, יהדות בלי רוממות, יהדות בלי שכינה, בתים אלו קרסו בין לילה".

"כן, אני חושש, אני חושש שגם פה הם יצליחו לשנות את העם".

"כן, אני חושש, אני חושש שגם פה הם יצליחו לשנות את העם. אסור לנו בשום אופן לתת להם כוח לעשות זאת!"

"אנחנו לא צריכים לכרוע ברך לכסף ואפילו אם יתנו לנו מליארדים. אסור לנו לבנות מוסדות שמשענתם העיקרית הם כספי הממשלה. אסור לתת לשלטון את "המפתח" של הישיבות ומוסדות התורה. הם יכולים לסגור את הישיבות בין לילה. אנחנו צריכים לעמוד איתנים וחזקים ולעמוד בכח מנגד!"

"תאזין, הם עוד יגזרו עלינו גזירות! הם ידרשו לגייס את בני הישיבות!"

"לא צריך שיש בבתי מדרש, לא צריכים פאר בישיבות. בחוץ לארץ היו ישיבות גדולות בהם צמחו גאוני עולם, והישיבות היו ממוקמות בבנינים דלים ופשוטים. תאזין, הם עוד יגזרו עלינו גזירות! הם ידרשו לגייס את בני הישיבות! אם יעשו זאת, צריך לומר לבני הישיבות לעזוב את הארץ!! לעזוב את הארץ!! "אל תגעו במשיחי ובנביאי אל תרעו!" אסור לנגוע בישיבות. הגמרא אומרת במסכת בבא בתרא (בדף ח.) "אני חומה - זו תורה. ושדי כמגדלות, אלו תלמידי חכמים". מבצרי התורה הם המבצרים המגינים על עם ישראל ועל ארץ ישראל!"

"עם ישראל החזיק מעמד אלפי שנים ללא ארץ ישראל, אבל לא החזיק מעמד דור אחד ברוסיה ללא תורה. הם קוראים לעצמם ציונים. הם ציונים? אנחנו הציונים האמיתיים! מי מתפלל ומתחנן כמה פעמים ביום "ותחזינה עינינו בשוכן לציון ברחמים"? ומי מבקש בדמעות כמה פעמים ביום "ובנה ירושלים עיר הקודש במהרה בימינו"? הם אוהבים את ארץ ישראל יותר מאיתנו? הם יודעים בכלל מהי ארץ ישראל? הם אוהבים יותר מאיתנו את עם ישראל? הם יודעים בכלל מה זה יהודי ומיהו יהודי? ומה זה עם ישראל? האם יש להם הבנה והרגשה בדבר ד': "בנים אתם לה' אלוהיכם?"

בתום דבריו הוא נאנח עמוקות, שקע בתוך עצמו והשתרר שקט, שקט ארוך ומתוח. לפתע הוא התנער כארי והכה בחזקה באגרופו על השולחן ואמר לי: "הרב פרץ, אנחנו ננצח! אנחנו ננצח! לעם ישראל היו עימותים קשים מאד לאורך כל ההסטוריה כולה עם כוחות עצומים ואדירים. כולם חלפו, אנחנו שרדו. "הנה לא ינום ולא ישן שומר ישראל", (תהלים קכא ד). "כל כלי יוצר עליך לא יצלח וכל לשון תקום אתך למשפט תרשיעי"

הגר"י פרץ שליט"א מסיים את התיאור המרטיט: כאשר אמר לי את הדברים הללו חשבתי שהוא מדבר על תקופות רחוקות, רחוקות מאד, ולא ידעתי שהוא מדבר בעצם על תקופות קרובות, קרובות כל כך...

מרן זי"ע"א כמתתיהו כהן גדול מול רוח ההתיוונות

הגאון הגדול רבי יצחק ברנר זצ"ל מראשי ישיבת "נתיבות עולם", כתב מאמר מקיף ונרחב לאחר סילוקו של רבינו הגדול מרן זי"ע"א, כאשר תחושת יתמות נוראית ומוחשית אפפה את כלל בני התורה בארץ ובעולם.

במאמר הנרחב והמעמיק, עומד הגאון זצ"ל על עמידתו של רבן של ישראל רבינו הגדול זי"ע לבדו אל מול כל הגלים הסוערים שבעולם שאיימו להטביעו. לשעה ולדורות. הגאון הגדול זצ"ל כותב בדבריו: בבואנו להגדיר את מפעלו הנורא והנשגב של מרן הרב שך זצוק"ל בדורנו, דומה כי הוא ניצב בגבורת קודשו ובעוז ותעצומות רוחו, כמתתיהו כהן גדול חשמונאי מול רוח ההתיוונות אשר פשתה כנגד בדורות האחרונים. אל מול רוחות הפרצים אשר ביקשו לטלטל את ספינת ישראל אל מחוץ לשובר הגלים, לעקור את עם ישראל מצור מחצבתם וליוונום ביון הטיט.

כך התייגע כל ימיו לחזק את יגיעת התורה ועמלה בקרב עם ישראל לבל יצליחו רוחות יון להשכיחם, עמד על כל קוצו של יו"ד, על כל תג ותג לבל יפול, לבל ימוט ולבל יתלש חלילה, לשמור על התורה הקדושה כצורת נתינתה, עם אותו קוצו של יו"ד, גודלו של וא"ו ואורכו של ו'. הוא היה הראש ליטול אחריות על מסירת התורה בטהרתה לדור שלנו, תורה ללא תוספות, תורה ללא גריעה, ראש למסורת התורה, להשקפת התורה ולדעת תורה. מסורת התורה אשר היתה קשורה בחייו עם שלושה דורות שעברו קדמו לו, מסורת שנתקבלה ממרן ורבנן גדולי אותם הדורות אשר רגיל היה לספר מאורחותיהם ומהנהגותיהם.

באשר היה כל כולו תורה לשמה, אשר

רבינו מרן ראש הושיבה שליט"א
לצידו של רבינו הגדול מרן האב"ע
זצוק"ל לל"ה בעת שהגיע לשמחת
הברית לנכדו של רה"ז זצוק"ל

יש בה להעיד על יראת שמים, על אהבת תורה וחסד, על אהבת ישראל, ענוה ומידות אמונה וביטחון. תורה אשר אמר עליה רבי מאיר (אבות פרק ו) 'כל הלומד תורה לשמה זוכה לדברים הרבה וכו' שכל העולם כולו כדאי הוא לו'. רגליו נצבו על הקרקע, קרקע המציאות היא מציאות חיינו, אך ראשו מגיע השמימה לדעת מה ה' אלוהינו שואל מעמנו כשידיו ממששות כל העת את דופק ליבו של עם ישראל.

אם מה שהיה מפורסם, גדלה הסתרתו שבעתים

אמנם זאת עלינו לדעת, כי עם כל עמלו ושקיעותו בתורה, האמת אשר היתה חלק בלתי נפרד מחייו בהעדר כל נגיעות עצמיות, כח אמונתו ואצילות מידותיו, ענוותנותו ודאגתו לכל יהודי ויהודי, תחושת ה'אבא' אשר מצויה היתה אצל רבים כלפיו, ומידת החסד אשר נטועה היתה בכל מהותו, כל אלו אשר הביאוהו לשלימות האדם בדרגות המצויות הגבוהות ביותר ולכח ההנהגה אשר חננו ה'. עם כל זאת 'צדיק נסתר' היה ולא נוכל לעמוד על אמיתותו, כי עם כל מה שהיה מרן זצוק"ל מפורסם ברחבי תבל, זהו רק הגלגה והנראה לעין כל, אך יגדל עליו הנסתר שבעתים. כי דרכם של גדולי ישראל

זהו גם טעם הבכיות עת יזכרו לעשרה הרוגי מלכות, וכי ראינום או הכרנום, היאך יבכה האדם באותה העת מאליו? אלא, כי הקשר לגדולי הדורות, לנצחיות עם ישראל, קיים ופורץ הוא מאליו בהרגשת החסרון.

האמת אינה סובלת שינויים אפילו לא מפני השלום והצניעות!

'השם אמת משה אמת ותורתו אמת'. מה בין אהרן למשה? אלא, כי האמת אינה סובלת שינויים אפילו לא מפני השלום והצניעות. בהספד על משה רבנו אמרה תורה 'ויבכו בני ישראל את משה בערבות מואב', 'בני ישראל' ולא כפי הנאמר אצל אהרן 'כל בית ישראל' וכמו שכתב ברש"י כי בכו שם הזכרים. שלא כמו אצל אהרן הכהן מתוך שהיה רודף שלום ונותן שלום בין איש לרעהו ובין אשה לבעלה נאמר בו 'כל בית ישראל' היינו זכרים ונקבות. וכבר הקשה המהר"ל ד"סקין: וכי באה בזה התורה לספר בגנותו של משה רבנו ע"ה או להמעיט מחשיבותו שלא בכו אחריו כל בית ישראל כפי שבכו אצל אהרן? והשיב: אדרבה, זהו גופא שבחו של משה רבנו - 'משה אמת', שלא בכו אחריו כל ישראל, כי אחרי איש האמת אי אפשר לבכות כמו אחר איש השלום והצדקות!

כאמור, כל הדמעות על העדר הצדיק יעידו על אמונה בה' ובעושי דברו, אמונה ברצון יראי יעשה, אמונה בכח התורה שהיא תכלית הכל. אמנם, כי מעלת המוריד דמעות אינה בהורדת הדמעה גרידא כי אם בביטוי אשר תבטא, בחסר אשר יחוש האדם, ביראת שמים המביאתו להכרת אותו החסרון בכנות, בבכיה אחר חסרון האמת ו'איש האמת', בהכרה כי מעתה תהא האמת נעדרת. יעזרנו ה' ויהיה האור הגדול אשר מצוי היה בקרבנו, מאיר את בתינו ורחובותינו, מאיר את כלל ישראל כולו לנערו מההתיוונות המצויה בו, ללכד שורות בחיזוק עמל התורה ומניעת שכחתה, לילך כולנו לאורו הגדול עדי יקוים בנו מקרא שכתוב 'ולכל בני ישראל היה אור במושבותם'.

האמיתיים לכסות עצמם באלף כסויים והצנעות. ואם בכל זאת ראה ראינו בעינינו כל כך הרבה בכל המישורים, הרי ראינו רק טיפה מן ים ההסתר, דליפות שדלפו מאותו באר גדול ומלא.

'הפורש מכס באהבה'

'כל המוריד דמעות על אדם כשר הקב"ה סופרן ומניחן בבית גנזיו' (שבת קה:). מקומם של אותם דמעות אשר הקב"ה סופרם כביטוי והוראת חביבות, הוא במקום החשוב והחביב ביותר, הוא בית גנזיו של הקב"ה, במקום בו ימצאו המעשים אשר יבטאו יראת שמים, כי שייכותם של אותם דמעות הוא אצל יראת שמים. כמה דמעות נשפכו וכמה לבבות נקשרו עת נשמעו המילים 'הפורש מכס באהבה', בכיות אשר מבטאות את קושי הפרידה, אותה פרידה מקשר אשר רבים לא חשו אותו קודם לכן. זהו הקשר האמיתי של עם ישראל לתורה ולגדולי התורה, במודע ואף שלא במודע, בכי וקושי פרידה מאיש האלוקים, בכי ודמעות אשר שורשם מיראת שמים ומקומם בבית גנזיו של הקב"ה.

הנה כי חיי החולין ואבק החיים פעמים ומכסה את הטמון והחבו, ואז בא רגע האמת אותו רגע שנפרצו הסכרים ופרצה לה אותה אמת, אותה יראת שמים החבויה אצל רבים. כי בכל מקום אשר תמצא יראת שמים ימצאו הדמעות והיכן שימצאו הדמעות בהכרח כי יראת שמים מצויה שם.

בני תורה

סדרי העליה לציון המצוינת

במלאת עשרים וארבע שנים
מעט כבה אורו של עולם ועלה לגנוי מרומים
קברנים האומה, אבי הישיבות, נשיא ישראל
גאון הגאונים, קודש הקדשים
רבנו הגדול

מרנא האב"ע זצ"ל

רבנו אלעזר מנחם מן ב"ר עזריאל שך נב"מ

מעמד התפילה המרכזית במתחם אוהל הציון הקדוש
בהשתתפות המוני בית ישראל, אנשים ונשים ומפ
ובראשות מרן ורבנו גדולי ישראל ובני המשפחה שליט"א

ביום שישי, ט"ז מרחשוון, בשעה 10:30 בבוקר בדיוק

- תפילות רבים" מיוחדת באוהל הציון הקדוש, להפאזה העליונה ושוועה לכלל ולפרט, ב"ליל שישי" - ליל ה'אצט'יט, בחצות הלילה, בשעה 23:30.
- חופני אלפי חוברות תפילה מיוחדות, המוללים את פקדי התורה והתפילות הנאמרות על הציון הקדוש.
- אהלי ענק נפרדים חוקקו בס"ד בבתחם הציון לקליטת ההמונים. כמו כן חוקקו "אוהל כהנים" - "אוהל שטיבלאך", למנוחי תפילה.
- נקבעו דרכי גישה נפרדים, וציבור העולים מתבקש לשמור על גודי הצניעות במקום.
- דרך לאוהל גברים: בכביש המרכזי, צד צפון מזרח.
- דרך לאוהל נשים: דרך השביל המרוקני, צד דרום, בצמוד לחומה

חורתי מגו לנו היא מאירת עינינו הוא ימליץ טוב בעדנו

אז תכל'ס, האם 1,000 ₪ חסכון חודשי יספיק לחתונות הילדים?

פרק ב' // המשך

אחרי ההתלהבות מה"רווחים בשוק ההון", הגיע רגע האמת...
הבכור מתארס, החשבון נבדק - והמספרים... לא התחילו להספיק... 179,249 ₪ לעומת מליון ש"ח בגמ"ח?

הורים לילדים גדולים, חשוב שתדעו:

גם אם תרוויחו ממוצע של 10% שנתי בשוק ההון,
זה לא יספיק לכם לחתן את הילדים בכבוד...

התקשרו עוד היום ותופתעו לקבל פתרון מותאם לחתונת כל ילדיכם בכבוד!

ראיון מיוחד עם הגאון רבי אפרים רגזניצקי שליט"א

דע לך שכל תנועה של ר' נחום זה לשם שמים

פרקים מימי חייו של הגאון הגדול רבי נחום רגזניצקי זצוק"ל
ראש ישיבת 'מאורות התורה' ותלמידו הקרוב של מרנא החזו"א זללה"ה
במלאת השלושים להסתלקותו

בנימין סופר

תחושת הוד קדומים אופפת אותנו כאשר אנחנו מתכנסים שוב באותה הדירה ובאותו מקום בו זכינו להתקבל לפני שנתיים ימים לשיחה מיוחדת עם הגאון הגדול רבי נחום רגזניצקי זצ"ל ראש ישיבת 'מאורות התורה' בטלז סטון, שיחה שנסובה אודות דמות רבו הגדול רבינו קדוש ד' מרנא החזו"א זיע"א. עם כלות השלושים להסתלקותו אנו מתכנסים שוב עם בנו מ"מ הגאון רבי אפרים רגזניצקי שליט"א.

דמות דיוקנו של רבו עמדה בחיות למול עיניו, לרגעים מספר אנו עוצמים עינינו ונשאבים לאותה תחושת הוד קדומים אליה נשאבנו בשיחה המרתקת, חשים אנו בהיכלו של מרן החזון איש זיע"א שהגאון הגדול זצוק"ל היה אחד מגדולי מעתיקי שמועתו ותלמידיו המובהקים. העיד הגאון הגדול רבי דוד שמידל שליט"א שבביתו של ר' נחום זצ"ל מרגישים מהתחושה אותה היינו חשים בביתו של מרן החזו"א, הוא היה תלמידו הגדול ממש. החלל הגדול מורגש בכל פינה,

הפתאומיות בה התבקש לשיבה של מעלה, העצימה את תחושת החלל של האדם הגדול שהיה בינינו, התהלך את האלוקים ואיננו כי לקח אותו אלוקים.

העמיד תלמידים הרבה

מרבץ התורה הגדול, שהעמיד תלמידים הרבה, הקים לגיונות של דורות תלמידים הגונים תלמידי חכמים וגדולי תורה, שמבכים אחר לכתו ומתחזקים במורשתו. איש שיחנו שליט"א מציין

בהתפעלות את הפלא הגדול כאשר בין אלפי המנחמים נצפו תלמידי חכמים ישישים באים בימים שלמדו אצלו בימי עלומיו ממש, והם פשוט בכו בדמעות שליש אחר לכתו ושחו אודותיו שהיה רבם המובהק ממש, בו דבקו כל ימיהם. וספרו סיפורים מופלאים כיצד הדריכם ללמוד וכיוונם לכל ימיהם. מדובר בדבר שאינו מצוי שאנשים בגילכה מופלג מחזיקים עצמם לתלמידיו והסתופפו בצילו בעשרות שנות הרבצת תורתו בישיבות הקדושות - הישיבה הגדולה דחסידי בעלזא,

בשרה התענופה
יחד עם כלל בני
הישיבה שבאו
ללוחם בנסייעה
הראשונה

חלחלה עצומה שפשוט טלטלה אותו ממצבו והוא ברח בריצה מהמקום, מאז חש בקרבו רשפי התעוררות שלהבת אש י-ה.

שני החלטות גורליות שהצילו את חייו

המקרה השני אירע בהיותו ילד כבן אחד עשר שנים, היה זה שנים ספורות קודם הקמת המדינה, באחד הימים בשעת בין הערביים, הגיע אדם מטעם תנועת לוחמי האצ"ל עמד במרכז חצר ביהכ"נ 'בית ישראל' ופתח בנאום חוצב להבות בשבח פעולותיהם.

בימים ההם שררו רוחות סופה וסער של טשטוש ובלבול הדעת, וגם מקרב בני ירושלים נסחפו המונים לאותם תנועות קלוקלות, ואבדו הם זורעם אחריהם מעם ד'.

לאחר שסיים את דבריו המון הילדים שהצטופפו סביבו היו משולהבים ביותר ופנו להירשם בלשכת ארגון הלוחמים פורקי העול, אבא זצ"ל כבר היה בין ההולכים וסיכם עם חברו שילכו יחדיו להירשם.

בהיותו באמצע הדרך שם ליבו לשעה המאוחרת וחשש לדאגת אמו, בשל כך שינה את דעתו והחליט לשוב לביתו, חבריו שלא שב נשאר שם עד היום הוא זורעו אחריו שעזבו לצערנו את דרך ד'.

כך בהחלטה של רגע ניצלו חייו הרוחניים.

מאז הקדיש כל רגע בחייו לתורה ויראה טהורה, עלה

בחרותו לשני מעשים שהיו. אותם ימים שרר בלבול גדול בחוצות, ותחומי ההבדלה בין הקודש לחול נפרצו ונסדקו רבות, כך שתחביב היה לו בילדותו לילך למגרש בו היו פורקי עול משחקים בכדור בעיצומה של השב"ק והיה צופה במשחקיהם, היה זה תחביב ששבה את ליבו והוא היה ממש מכור לזה.

המגרש היה ממוקם בתוככי גבעות מהם ניתן היה להשקיף לתוך המגרש ורבים שחפצו לחמוק מתשלום בעד הצפייה הצטודדו בגבעות הללו וצפו במתרחש.

בהיותו והתופעה צברה תאוצה, שכרו מארגני המשחק את שירותיהם של אנשי המשטרה הבריטית שבאו וסלקו את כל העומדים בגבעות, ובכך נותרה הברירה היחידה להכנס למקום בתשלום.

לאחר שסולק מהמקום עמד הוא בקרבת מקום סמוך לשני פורקי עול ששוחחו ביניהם וראה האחד את חמדתו הרבה של הילד לצפות במשחק, והציע לו כי הוא יעניק לו את התשלום הנדרש עבור כרטיס למבוגר המזכה חניס כניסת ילד אחד עימו, הניסיון היה קשה, ק"נ טעמים עמדו לו להיתר דחוק בצורה כזו ואחרת בכדי להתיר הדבר מה גם שהינו ילד רך וכדו'.

באותה שעה צמרמורת קשה חלפה בגבו והוא חש זעזוע עמוק מכך שהינו עומד לעשות מעשה שכזה העומד בסתירה לשמירת השב"ק בהידור, והוא קיבל

לכך היתה כיון שראה שהינו גורם חלישות הדעת לרמ"ם אחרים שאינם משתווים לו. משראה כי יש בתפקידתו גרימת צער ליהודי, פינה עצמו להצעה שעמדה לפתחו בישיבת פינסק קרלין, שם כיהן לצידו של ראש הישיבה הגר"י גרוסמן זצוק"ל שכבר היה חלוש מאוד.

בהמשך פנה אליו ידיד נעוריו הגאון הגדול רבי חיים קמיל זצוק"ל ובקשו להקים את ישיבת 'שם עולם' אמשינוב, לשם הביא עמו יחד את שאר הרמ"ם לצידם כיהן ובראשם רבינו הגדול מרנא הדרכי שמואל זיע"א שם נרקמה מסכת הידידות המפורסמת ששררה ביניהם. בימי השבעה נוצרה בפנינו ההזדמנות לגלות טפח וטפחיים ממה שהסתיר בימי חלדו עלי אדמות בהצטנעותו כל ימיו, פותח איש שיחנו שליט"א את שיחתו המיוחדת.

שני מקרים שינו את חייו

היכן למד וינק את תורתו?

כפי שהופיע והתפרסם אבא זצ"ל היה תלמידו של מרנא קדוש ד' רבינו החזו"א זי"ע בו דבק כל ימיו, אך זאת יש לדעת כי את תורתו וגדולתו קנה בעמלו הנורא עוד מימים קדמונים כשכסותו מוטלת היתה בחיק רבותיו גדולי ירושלים זצוק"ל. היה שקדן מופלא עוד מימי עלומיו הצעירות ממש, הוא היה מספר הרבה שכילד היה שובב גדול וציין לשני מקרים ששינו את חייו.

הגאון שליט"א פותח לפנינו כרך בלוי ישן של מסכת קידושין בה למד בצעירותו מפי רבו הגאון המופלא רבי נטע פריינד זצ"ל היה זה בשיעור א' בישיבה קטנה עץ חיים, רבו זה העניק לתלמידיו טעם מיוחד בלימוד והיה שומר את הכרך הזה כל ימיו ורוקד עם זה בשמחת תורה באמרו שכרך זה הוא הפותח לכל עלייתו בתורה.

תחת השיחים הוא סיפר פעם על שנות ילדותו, ובמרכזם זקף את השינוי שחל בו בראשית ימי

בישיבת פינסק קרלין, בישיבת 'שם עולם' דחסידי אמשינוב, בישיבת 'אש התורה', ובישיבתו ישיבת 'מאורות התורה' שבטלז סטון בה הרביץ תורה והעמיד תלמידים הרבה עד יומו האחרון. וכך שח בנו של הגאון הגדול רבי שמואל רוזנגרטן זצ"ל ראש ישיבות בעלזא בשם אביו שרבינו זצ"ל שינה את השיח והרמה הלימודית בחסידות והעמיד לגיונות של תלמידי חכמים ששינו את פני החסידות במושגים בעליה בתורה. כעבור שנים עזב הוא את משרתו בפתאומיות, והסיבה

והתעלה.

בפנקס מיוחד שהשתמר בביתנו הי רשם לעצמו בכל לילה ומציין את שעות הלימוד הרבות אותם למד מידי יום ברציפות ועמל נורא.

ההחלטה השניה

לקראת סיום חוק לימודי בישיבת 'עץ חיים', נסעו הוא וידידו למעונו של מרן החזון איש זצ"ל בכדי להוועץ עימו ולקבל הכוונה באיזו ישיבה גדולה לבחור, שניהם התלבטו בין ישיבת סלבודקא לישיבת פוניבז'.

באותם ימים הדרכים היו מפרכות, והם הטלטלו בדרכים בימי חג הסוכות תשי"ב

זמן רב עד שהגיעו למקום מושבו בבני ברק. אך בהגיעם בשעה מאוחרת קידמה את פניהם אכזבה, הדלת נעולה היתה מכבר והסתיימו זמני הכניסה. בלית ברירה הלכו הם יחד לישיבת פוניבז' שם חיפשו הם אחר מקום לינה. הרעב הציק להם, הימים היו ימי הצנע והם לא מצאו אוכל ושתייה במקום, נשאר רק מים חמים וקפה. לאותו ידיד היתה אחות חילונית שהתגוררה בתל אביב הסמוכה, הלה הציע כי ילכו ללון בבית אחותו בתל אביב ולמחרת ישובו לבית החזון איש, אך התעקש להשאר במקום, אך חברו נשבר מהמצב ונסע לבית אחותו, בתכנון לשוב בבוקר.

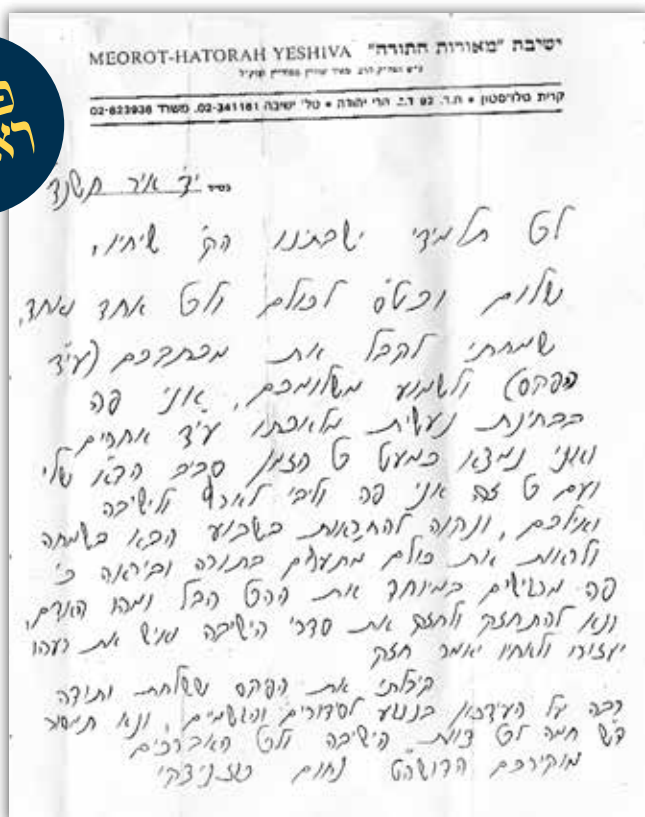
נצחון האור על החושך בקיומם של תלמודי התורה והישיבות הקדושות מתוך שיחה מיוחדת שהתקיימה במחיצת הנאן הגדול רבי נחום רנוזניצקי זצוק"ל עם מגזין "המבחר"

ידוע שמרן החזון איש זצ"ל העמיד כאן בארץ את השקפת היהדות החרדית, וקומם את אורחות חייהם, מהי הנקודה איפה לדעתכם שהיא המאפיין העיקרי למהפך שנוצר ע"י מרן זצ"ל? צריך להבין דבר אחד שהיום לאחר מספר דורות קצת קשה להסביר זאת, ב"ה.

הלך הרוח באותם ימים היה שונה מהיום, מעמד התורה ולומדיה לאחר שנות הזעם, היו מושפלים גם בקרב החרדים, היו את ה'באנק קוואצ'רס'. בעץ חיים היו יושבים צעירים בני שבע עשרה עם זקנים בני שמונים באותו מעמד, והושפל כבוד התורה. בחור שרצה להיות בדרגה שיציעו לו שידוכים טובים ידע שעליו לרכוש מקצוע, והחזון איש פעל גדולות ונצורות ושינה את כל העולם, כל ההסתכלות השתנתה. ההסתכלות והערך של לומדי התורה, הקדשת החיים לתורה. וניתן לזקוף לזכותו את תקומתו של אותו דור וזרעם אחריהם לדורי דורות.

מרן החזון איש גם הקים ביצר וביסס את עולם התורה, ובד בבד גם קומם וביסס את דעת התורה, ואת דעת הבריות. הוא ביצר והעמיד את השקפת התורה ואורחות החיים של החרדים לדבר ד'. אוסיף בענין זה עוד מעשה אופייני, באתי אליו באחד השבתות בסעודה שלישית, נכח שם אחד מבני משפחתו ממשפחת גריימן, שאלתי אותו האם אפשר להיכנס, הוא הראה לי שבחדר הפנימי ממתנים קבוצה של ראשי ישיבות שנועדו לפגישה מתוזמנת מראש עם מרן החזון איש, ואמר לי אם אתה רוצה, היכנס, אבל תצטרך לחכות שהראשי ישיבות יסיימו את האסיפה. נכנסתי וראיתי את החזון איש יוצא למרפסת נישתי ואמרתי לו גוט שאבעס, והוא נתן לי את היחס הכי חשוב בעולם, עמד ונכנס עימי בשיחה ונתן לי את התחושה שאני האדם החשוב ביותר עלי אדמות. אחר מספר דקות של שיחה ביקש את מחילתי על כך שאינו יכול עוד להאריך, כיוון שממתנים לו. שוו בנפשכם, יושבים ראשי ישיבות חשובים, אבל עומד בחור בן תורה והוא קודם לכולם, הוא מתעניין בי שומע את חידושי התורה מהישיבה, וזה הכי חשוב בעולם. המחזות הללו נשנו פעם אחר פעם וכל בחור שרגלו דרכה על מפתנו של מרן זצ"ל מעיד ומספר כך. מדובר בהנחלת ערכים, וחיוך עצום שניתן לדור שלם ומשפיע על כל הדורות הבאים. ביום רביעי האחרון לחיי באתי אליו וישב שם איזה רב ודיבר איתו דברים חשובים איזה חצי שעה, אחרי שהרב יצא הלך החזון איש לשיירותים, נגשתי אליו אמרתי לו אפשר לדבר, הוא אמר לי תתחיל ונראה, כבר אז שמתי לב שנראה כי אינו חש בטוב, שאלתי אותו קושיות, אחרי הקושיא השניה הוא הניח את ידו עלי

פרסום ראשון!

מכתב נדיר ששלח לבני ישיבתו בפעם הראשונה בה נסע לחו"ל לאסוף כסף עבור ישיבתו, וקיבל מכתב מבני הישיבה על החיוך השורר בחיכל התורה, וכרוב חיבתו לתלמידיו ודאגתו האכזרית שלח מכתב זה לתלוחו בפתח הישיבה

ואמר לי 'נחום אני מתעצל', הבנתי שאזלו כוחותיו וכי הוא מרגיש לא טוב, וכך זה היה נראה. כשיצאתי עמד שם בחור ספרדי הוא ניגש אליו וגם עימו נכנס בשיחה לתת לו את כל התחושה הכי טובה בעולם.

במבט לאחור אני מצטמרר, מדובר בגדול הדדור, שכוחותיו אזלו, הוא הרגיש רע מאוד כפי שהתברר לאחר מכן, והיה זה שלשה ימים קודם הסתלקותו, והוא מקדיש מאמץ עילאי בכדי לשוחח ולעודד בחביבות בן ישיבה, שיידע את ערכם של דברי התורה היוצאים מפיו. שיידע את ערך תורתו ומעמדו.

מאז ועד היום רואים את נצחון האור על החושך בקיומם של תלמודי התורה והישיבות הקדושות, שהם הערובה היחידה לקיום עם ישראל.

אך לאח"מ נותר הוא זמן ארוך מהרגיל בחתונה והשתתף בצורה מיוחדת יותר בשמחה. בדרך חזור תמהתי באזני במה זכה אותו התלמיד לשהותו החריגה, לתדהמתי השיבני, כי בהיות שחשש שמא יהיה לתלמידו איזה צד כלשהוא שחלשה דעתו על כך שלא כבדו לבסוף בכבוד המדובר, לפיכך נותר במקום זמן רב והשתתף בשמחה רבה בכי לוודא כי לא יחוש המחנותן בחשש ולו הקל ביותר בנושא.

הוא ידע מה זה כבוד, וירד לסוף דעת בני האדם, אך הוא בז לכבוד ולא היה זה נחשב בעיניו לכולם, הוא היה עניו אמיתי בפשטות מופלאה.

לא ראה בעצמו משהו מיוחד

ענוותנותו הגדולה הביאה לכך שגם ליחס והקרבה המיוחדת והנדירה לה זכה במחיצת מרן החזון איש הוא התייחס לכך בביטול ותלה זאת רק בכבוד שמרן החזון איש הנחיל לבן ישיבה, ולא ראה בעצמו משהו מיוחד.

אך לימים התברר לנו מפי גדולי תלמידי החזון"א שהוא זכה ליחס מיוחד שהיה למושג בקרב תלמידי ומקורבי מרן החזון איש, את החביבות היתירה תלו בכך שהוא הכיר במעלותיו ודרגותיו הגבוהות של הבחור הצעיר שהיה מתמיד ועמל נורא, ופקיע שמייה באותם ימים.

אני מתכוון ברצינות

מסכת ידידות אמיצה והערכה הדדית שררה בין הני תרי רעין הגאון הגדול זצ"ל לבין רבינו הגדול מרנא הדרכי שמואל זי"ע, בעיקר היה זה בשנות כהונתם יחד בישיבת 'שם עולם' אמשינוב.

זכורני בשנות ילדותי כיצד רבינו הגדול זי"ע הופיע פעמים רבות בביתנו והם שוחחו בדברי תורה.

לימים הגעתי לבקש ברכה מרבינו הגדול הדרכי שמואל

לאחר שהגיע לבית האחות ישבו עימו בני ביתה ושטפו את מוחו כל אותו הלילה, כך שלמחרת אבי הגיע בגפו למרן החזון"א, חבירו כבר לא שב. על מעשה זה התבטא רבינו הגדול מרנא הדרכי שמואל זי"ע "אין בין גן עדן לגהנום אלא חוט השערה", החלטה רגעית בלילה אחד הכריעה לחיים וחלילה.

כשתגיע תוכל להיכנס מפעם לפעם

למחרת משהופיע בפני מרנא החזון"א זי"ע הוא הכריע לו שילך ללמוד בישיבת סלבודקא, והוסיף "כשתגיע תוכל להיכנס מפעם לפעם", אבא שאל לאיזה צורך, השיבו החזון"א "כשמגיעים מרחוק זה טוב שיש מקום להכנס אליו".

ואכן לאחר שהגיע אבא זצ"ל נכנס לדבר בלימוד עם מרן זצ"ל וזכה לקרבה רבה וליצוק מים על ידו כמפורסם.

כאן בבית גדלנו ונשמנו את האווירה של מרן החזון איש וכל ימיו חי לאורו בכל דרכיו.

כל ימיו שח בהתפעלות אודות מעמד בחור ישיבה אצל מרן החזון איש, וסיפר מעשים ועובדות על חשיבותו של בן ישיבה.

לא החזיק טיבותא לנפשיה

כיצד הסביר את הקרבה הנדירה לה זכה אצל רבו הגדול מרן החזון"א זי"ע?

הוא היה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, מעולם לא היה איכפת לו כבודו, ולא החזיק טיבותא לנפשיה.

למרות זאת זכורנו ששהיתי עימו בחתונת אחד הבוגרים, קודם ברכה"מ אמר לו המחנותן שברצונו לכבדו בברכה אחריתא, אבי נשאר במקום לכבוד תלמידו.

אך באותה העת נכנס למקום אח מגדולי התורה שליט"א ומיהרו לכבדו בברכה הנ"ל, אבא כמובן לא הקפיד על כך כלל ולא הרגיש בכך.

ויותר את מעונו של אבי זצ"ל בו מצאו את הכתובת והשפה המבוקשת למבוקשם.

הדבר המפליא הוא שאבא זצ"ל לא למד והוכשר להתעסק בקירוב, אלא המאור שבה הוא שדיבקים אליו, הוא דיבר אמונה וחזר על מה שקיבל מרבותיו.

לאור ההצלחה הגדולה היו שולחים אליו את המקרים הקשים, והאמת שדיברה מגרונם דיבקה אותם.

אחד התלמידים התבטא באוזני, אביך זצ"ל לא רק הבין אמונה אלא הוא ידע את האמונה הוא חי זאת בדרגא של טופח על מנת להטפח.

סיפר אחד האברכים מאותם ימים שהוא סיפר למרנא הדרכי שמואל על מקום לימודיו ושלומד הוא אצל אבא זצ"ל ר' שמואל הגיב על אתר "דע לך שכל תנועה של ר' נחום זה לשם שמים".

בהמשך פתח הוא את ישיבתו ישיבת 'מאורות התורה' ובמשך עשרות בשנים השקיע את כל תמצית דמו וחלבו בתלמידי הישיבה הק'.

ההצלחה הגדולה היה ליבו הגדול, הוא עם כל גדלותו העצומה היה משכיל אל דל, וידע להלך כנגד טבעו של כל אחד בכל דרגא שהיא.

וכך זכה וזיכה את הרבים, הצדיק אבד לדורו אבד, בסילוקו אבדה כנסת ישראל את אחד מגדוליה ומרביצי התורה הגדול לעדריה, אוי מי יתן לנו תמורתו. בדברים הללו באה שיחתנו לסיומה, תוך ניסיון על שגב גדלותו.

קודם יציאתי לחו"ל, והוא ענה לי בענווה, יש לך כזה אבא תבקש ממנו ברכה מה אתה מבקש ממני, הוא הבחין בכך שאני מתייחס לדבריו אלו בביטול מסויים, כיון שהוא היה רגיל להתבטא בנוסחאות כאלו מתוך ענוותנות, לכן הוא הרים אלי את עיניו היישר את מבטו ואמר לי, "אני מתכוון ברצינות, אני אומר לך יש לו השפעה למעלה יותר ממה שיש לי".

דע לך שכל תנועה של ר' נחום זה לשם שמים

כיצד פנה לעסוק בקירוב ולימד בחורים בסגנון זה עד שפתח את ישיבתו הרוממה? היה זה לאחר תקופת אמשינוב, הוא הלך ללמוד בכולל שע"י ישיבת 'אור שמח', היה זה כולל אברכים נפרד מהישיבה, אותו פתחו בכדי שבני הישיבה יראו לפנייהם דוגמא ומודל לחיקוי. אברכים מופלגים למדו שם, וסיפר לי הגאון הגדול רבי נתן הכהן קופשיץ שליט"א בימי השבעה שגם הוא למד שם, והוא זוכר את דמותו של אבי שהיה מאריות החבורה.

בהמשך הם בקשו מהאברכים לארח בביתם בחורים בסעודות השבת, היו אלו בחורים בני חו"ל, אימי ע"ה סיפרה כיצד התנהלו סעודות השבת אותם ימים ברמזים וחוסר הבנה, אך הלב דיבר וחזק את הבחורים הללו. בהמשך כאשר נפתחה המסגרת לבני ארץ ישראל, החלו להתארח בביתנו בחורים ישראלים, ואט אט פקדו יותר

וּתְצַחֵק שָׂרָה בְּקִרְבָּהּ

עמדו המפרשים לבאר מה לא האמינה שרה בהבטחת הקב"ה, וודאי שאין הדברים כפשוטם. ובעוד דרך יש לבאר, שכאשר הבטיח הקב"ה שיהיה לשרה בן, הרי שישנן ב' אפשרויות איך יקרה דבר גדול זה, יש אפשרות שהיא תישאר כמו שהיא כיום - ללא רחם, וללא אורח כנשים, וגופה כגוף זקן, ויצא ממנה ולד, אך יש אפשרות שכל כולה יתהפך למציאות חדשה, הקב"ה יברא בה רחם, יחזור לה דם נדה, וגופה ייעשה כצעירה. ב' האפשרויות המה נסים עצומים, וחשבה שרה בעצמה שמהיכי תיתי שיעשה לה הקב"ה כזה נס שגופה יתהפך ותחזור להיות צעירה, וסברה בעצמה שהנס יהיה שיוולד לה בן ותו לא. אך הקב"ה הפך את הטבע וברא יש מאין, והתקדש שמו.

ומדויק להפליא בפסוקים, בפסוק שקודם לדברי שרה כתיב "חדל להיות לשרה ארח כנשים" ופרש"י "ארח נדות", היינו שבאה התורה לבאר שהמציאות הייתה הפוכה לגמרי מלהיות לה ולד, "ותצחק שרה בקרבה" פרש"י 'מסתכלת במעיה ואמרה אפשר הקרבים הללו טעונים ולד, השדים הללו שצמקו מושכין חלב, וממשיכה שרה "אחרי בלותי הייתה לי עדנה" פרש"י 'עדנה - צחצוח בשר, ולשון משנה (מנחות פו א) משיר את השער ומעדן את הבשר. דבר אחר לשון עידן, זמן וסת נדות, היינו שמפרטת התורה אחד לאחד שהתפלאה שרה על השינוי בטבע שיהיה בגופה. ולא העלתה בדעתה שיהיה הנס בצורה כזו.

רַק אֵין יִרְאֵת אֱלֹהִים בְּמָקוֹם הַזֶּה

את דין ודברים אלו שבין אברהם לאבימלך, ביארו המלבי"ם והעמק דבר, שטען אבימלך לאברהם, מילא במצרים שהם שטופים זימה

פִּנְיֵי הַמִּקְרָא

הרה"ג רבי אפרים זאב מאיר שליט"א

היה לך לחשוש שיקחו את שרה, אבל כאן 'מה ראית כי עשית את הדבר הזה' לומר שהיא אינה אשתך מחשש שיהרגוך.

ועל זה אומר אברהם, אמנם אינם שטופים זימה - אך אם זה מגיע מצד השכל בלבד, ולא מצד שזה רצון ה' וציווי ה', הרי שברגע שתתגבר תאוותיהם - הכל יכול להיות, וגם השכל שלהם יולכים שולל. ורק כח אחד יש באדם שבו יכול לבטוח שלא יחטא וזה יראת ה', מי שיש בו יראת ה' גם אם יש לו תאוה ורצון לחטוא הרי שהיראה מהקב"ה גוברת, ומצליח להתגבר על יצרו. וזה שאמר "כי אמרתי רק אין יראת אלוקים במקום הזה", כיון שפרושים מעריות לא מצד יראת אלוקים, שוב "והרגוני", יכולים גם להרוג ברגע שתאוותיהם יתגברו.

וַיִּקַּח אֶת הַמֶּלֶכֶת לְשֹׁחַט אֶת בְּנוֹ

מובא במדרש (תנחומא פרשת צו סימן יג) "אמרו חכמים ז"ל אילולי שנתעכב אברהם לבדוק הסכין היה נשחט יצחק, אבל נתעכב לבדוק הסכין מיד נכמרו רחמיו של הקדוש ברוך הוא על יצחק ואמר הקדוש ברוך הוא לפמליא שלו ראו כמה זה הצדיק זריז לעשות דברי מאמרי, מיד אמר למלאך להצילו שנאמר (בראשית כ"ב) ויאמר אברהם אברהם ויאמר הנני... ומנין שבדק הסכין שנאמר (שם) ויקח את המאכלת חשוב אותיות ויקח את המאכלת ותמצא י"ב כמנין הבדיקות שעושין לסכין אבשרא ואטופרא ואתלת רוחתא ומנין שנאמר

(שמואל א יד) ושחטתם בזה, זה בגי' י"ב [היינו - על חודה של הסכין, ועל ב' צדדיה, הולכה והובאה הרי' בדיקות בבשר האצבע, ועוד ו' בצפורן]. ודברי המדרש אומרים דרשני, מדוע דוקא מה שבדק אברהם י"ב פעמים את סכין השחיטה זה מה שעורר רחמיו של הקב"ה.

וביארו בזה, דבהלכה זו דבדיקת הסכין כתב הטור (יו"ד סי' י"ח) "והלכתא אבשרא ואטופרא ואתלת רוחתא... בודק בהולכה ובהובאה על חודה בבשר לאט ובכוונת הלב שלא יפנה לבו לדברים בטלים ואח"כ בהולכה ובהובאה בצפורן שאינו יכול להרגיש יפה אם יבדוק בבשר ובצפורן ביחד" הרי שלכתחילה לא די ב' בדיקות אלא י"ב בדיקות, וטעם הדבר שבזה מגיע לשלמות בבדיקות, עוד מתבאר בדברי הטור שצורת הבדיקות בכוונת הלב ושלא יפנה לדברים בטלים.

מעתה מבואר שאברהם אבינו - רגע לפני ששוחט את בנו יחידו - בודק י"ב בדיקות בכוונת הלב, ואין ליבו פונה לדברים בטלים ומהדר אחרי כל מנין הבדיקות, זה עורר רחמיו של הקב"ה, כיון שזה הראה שלבו של אברהם שלם ללא שום פניה, ואין מעשה העקידה גורם לו לחוסר בישוב הדעת, ובה הראה שכבש רחמיו לעשות רצון ה' בלבב שלם.

והגר"א זכריש נתן טעם לשבח על הדברים ממילות הפסוק, שכשאומר לו המלאך שלא לשחוט את יצחק "כי עתה ידעתי כי ירא אלוקים אתה", כיון שהתבאר שריבוי הבדיקות הוא להגיע לשלימות הכשרות בשחיטה, א"כ הראה אברהם כמה ירא לעשות את מצוות ה' בשלימותה, וחשש מכל נדנדוד ספק בכשרות הסכין, וכל זה שתהיה מצוות ה' בשלמות, זה הראה את מידת היראה הגדולה של אברהם בכל מצב ובכל זמן.

ביאר דלעיל כתיב "ויבקע עצי עולה" וצ"ע מהם 'עצי עולה' וכי יש עצים מיוחדים לכל קרבן. ובהכרח הכוונה שביקע כמות עצים המספיקים לעולה שכולה כליל, ואם היה מעלה קרבן אחר שחלק ממנו אוכלים די לו בקצת עצים וזה 'ויבקע עצי עולה' וכשראה יצחק את כמות העצים הזו הבין שמקריבים עולה ושאל 'איה השה לעולה'. ודפח"ח.

כִּי עֲתָה יָדַעְתִּי כִּי יִרָא אֱלֹהִים אֶתָּה

לכא' היה ראוי לומר כעין "אברהם אוהבי", ויטרון אהבה מיראה כיתרון האור מהחושך. ומבאר בספר הקדמון 'דיקאנטי', דב' מיני יראה, הא' יראה חיצונית, היינו פחד לעבור על דבר המלך, והיא הדרגה הפחותה, אחריה אהבה, ולמעלה מאהבה יראה פנימית, היינו מהבנת והשגת רוממות המלך ופחד מלהמצא חסר לפניו, ועל זה אמר "ירא אלוקים אתה", דיראה כזו משליכה ממנו כל אהבת בניו ואשתו וכו'.

פִּנְיֵים קִצְרִים

דלפי"ז לחלב לא היה דין יוצא מהחי. ע"ש. וצ"ע דבשיטמ"ק (בכורות ו:) הביא ירושלמי (וכן הוא בפסיקתא), דבשעה שבא משה לקבל את התורה והמלאכים רצו למנוע ממנו, אמר להם הקב"ה בכבודו ובעצמו דהם לא קיימו את התורה דאכלו בשר בחלב אצל אברהם. וצ"ע איך יתיישב עם ייסוד המלבי"ם והחש"ש.

וַיֹּאמֶר הִנֵּה הָאֵשׁ וְהַעֲצִים וְאִיהָ הִשָּׂה לְעֹלָה

לכא' מנין לו ליצחק שהולכים להקריב עולה באומרו 'איה השה לעולה'. ות"ח אחד

מִהָרִי שֶׁלֹּשׁ סָאִים קָמַח סֵלֶת לִוְשִׁי וְעֵשִׂי עֲגוֹת

לכא' מדוע הוצרך לומר לשרה 'לושי' וכי היה צריך להדריך אותה באופן עשיית העוגות ודי היה לומר עשי עוגות. ובספר 'אפריון' ביאר, דבא אברהם לזרזה שהיא עצמה תעסוק בכל ההכנה של העוגות, ולא תמסור לשליח, או משום שמדובר במצוות הכנסת אורחים, ומצוה בו יותר מבשלוחו, או משום שהיה פסח.

וְאֵל הַבֶּקָר רֹץ אַבְרָהָם

הביא המלבי"ם מחז"ל שכיון שבן הבקר ברח לאברהם עשה אברהם בן בקר ע"י ספר היצירה. ומבאר המלבי"ם שלפי"ז אין קו' איך האכילם בשר בחלב כיון שלבשר ההוא לא היה דין בשר היות נעשה בספר יצירה. [יעוין דיוקן דבריו מהפסוקים]. וכן הביא בהגהות חשק שלמה על שו"ע יו"ד (הל' תערובות), והוסיף

חשמל (הקרו)

עושים לכם מחיר

המחירים הכי משתלמים!

תעשנו את החשון

בחשמל הקרן פותחים את החורף עם מבצעים חמים!

**מערכת סטריאו
יוקריתית**
SAMMIX

רק 590 ₪

**שווי המומנה
300 ₪**

**חמצי שמח
אחריות
יבואן רשמי**

מנהץ קיטור טפאל

דגם מתקדם, 5.3 באר, 2200W, מיכל גדול 1.2 ל"ה
תחתית CERAMIC EXPRESS GLIDE להחלקה נוחה
ומהירה על גבי הבד, יבואן רשמי מופאן

רק 1,790 ₪

חבילת דאבל מיוחדת

חבילה מיוחדת דוידסון פרמיום

מייבש כביסה
7 ק"ג עם צינור

מכונת כביסה 6 ק"ג, דגם 60,
דירוג A, ותוכניות קצרות

tineco

יובא
מיוחד
לחשמך
הקרן!

קד 2,290 ₪

**סט כלים עם שובר
להחלפה בשווי
2000 ₪**

+

שוואב סטוף טינקו

ניקוי עצמי Dry Flash ב-85°C, כנס מתחת רהיטים
180 עד 45 דק' עבודה, תצוגה מובנית אמיינה
(ללא חווי קולי במברית)

Sauter

רק 1,600 ₪

מסורת וטובת
המדינה

מקפיא 7 מגירות סאטר
דגם DNF725, defrost עם קרת,
אישור מהדרין לשבת

A white Sauter front-loading washing machine is shown. A yellow price tag with a red border and a red string is attached to the machine. The tag displays the price '1,399 ₪' in red. Below the machine, there is a black banner with white Hebrew text: 'מייבש סאטר 8 ק"ג' (Sauter 8 kg dryer), 'דגם 15 8220' (Model 15 8220), and 'פתח ענק תוף מנירוסטה ללא צינור' (Large drum opening, stainless steel drum, no hose).

DeLonghi

מדיח אינטגרלי מלא
דלגוני 6 תוכניות הדהוד, זירוג אנרגטי ++A
-14 מערכות כלים

אספקה מהירה ברוב חלקי הארץ

רשת מוצרי החשמל הזולה ביותר במגזר החרדי

עפ"י סקר אומניבוס אסקריא 2024

מוקד הזמנות ארצי: 2757 * WWW.KERENBY.CO.IL

מבית
קרו בני יש

מודיעין עילית
רבי טרפון 25

נתיבות
יוסף סמל 10
(קרסן טרייד)

חיפה
בת משה

אשדוד
אליעזר בן הורקנס 16

בית שמש
נחל ניצנים 8
(מתחת יש חסד)

ביתר עילית
החוזה מלובלין 35

ירושלים
מלכי ישראל 53
נאולה

סניף ראשי ב"ב
רבי עקיבא 29

מגדל הקלפים: כשהשלטון מציג צדק ואידיאלים - וכל הקלפים מתמוטטים

1

הראשית (ה'פצרי"ת' בהמשך) - מי שאמורה אליבא דאנשי החוק לשמש סמל לטוהר מידות, דוגמא לשקיפות ציבורית, ודמות שמגלמת את עקרון "איש לא נעלה מעל החוק".

מדובר בפרשייה שראשיתה בשלהי שנת תשפ"ד, במתקן הכליאה הצבאי 'שדה תימן', בו החוזקו אסירי יחידת ה'נוח'בה' של חמאס. לאחר התפרעות חריגה לכאורה מצד המחבלים, הוחלט להזניק למקום את יחידת 'כוח 100' שיעודה העיקרי הוא טיפול במצבי קיצון בבתי סוהר צבאיים בהם מוחזקים מחבלים.

לאחר שפעלו במקום, פרצה סערה תקשורתית, בגין חשד להתעללות קשה ביותר במחבלי הכלואים.

במהלך הסערה הודיעה המשטרה הצבאית החוקרת (מצ"ח) על פתיחת חקירה בנושא.

בהמשך הוחלט על הגשת 'כתב אישום'. בתוך כך חקירת מצ"ח הביאה לפשיטה על המתקן ולמעצרו של 9 חיילי מילואים. במהלך הפשיטה נרשמו עימותים קשים ביותר בהם תקפו חיילים מכוח 100 את אנשי המשטרה הצבאית החוקרת. בלשים וחוקרים שהשתתפו במעצר העידו כי הותקפו קשות. בתגובה לטענת אנשי הימין כי ההתעללות המדוברת הינה 'עלילת דם' שלא התרחשה מעולם, נחשף סרטון וידיאו ובו תיעוד ממצלמות האבטחה במתקן הכליאה, בו נראים החיילים תוך שהם אכן מתעללים בצורה קשה במחבלים.

אבל מגזין "המבחר" איננו עוד עיתון. איננו משתתפים במשחקי הפרשנות ולא בשוק הדעות.

תכליתו של המגזין אשר כשמו כן הוא - מובחר ונעלה - להוקיר ולייקר את ציבור בני התורה המבינים בעם, ולהביא את דעת התורה הצרופה - לא זו המסתננת ממקורות תקשורתיים, אלא זו הנשמעת מפיהם של רבותינו הגדולים זצוק"ל ויבדלחט"א.

המעוניין בניתוחים פוליטיים ובמאמרי פרשנות יחפש לו חומר קריאה אחר.

אנחנו, בעזרת השם, נבקש להתבונן - להביט לרגע אל מחוץ לעולמה של תורה - לא בעיניים המוארות בזרקורי הבמה הציבורית, אלא דרך משקפיים של תורה. לא כמי שנשאבים אל הדי הפרשנויות, אלא כצופים מן הצד - "אַמְרָתִי אֶךְ תִּיבְרָאִי אוֹתִי תִּקְחִי מוֹסֵר".

2

ובכן, היו אלו שלוש פרשיות שהתפוצצו זו אחר זו, ובמרכזן - תמונה אחת חוזרת: שלטון החוק והצדק, שנטל לעצמו מעמד של "מוסר עליון", מתגלה לפתע כקליפה ריקה.

מערכות הצדק נחשפות זו אחר זו כחבורות של בעלי כוח, הפועלים זה למען זה, תחת מעטה צדקנות שמתחיל להתקלף. הפרשה הראשונה, הבוטרת מכולן, עסקה בלא אחרת מאשר הפרקליטה הצבאית

שבועות סוערים עוברים על מדינת ישראל.

מהומות שלא נראו זה דורות מתלקחות בזו אחר זו, כשברקע תחושת ערבוביה כללית - כאילו כל מערכות השלטון איבדו את כיוון המצפן.

השבוע היו אלו שלושה פרשיות שונות שהתפוצצו בקול רעש גדול, וגלי ההדף שלהן טלטלו את הזירה הציבורית.

נקדים ונאמר: מי שמבקש לבחוש בקדירות המהבילות של המאורעות האחרונים - ימצא די והותר בעיתוני סוף השבוע.

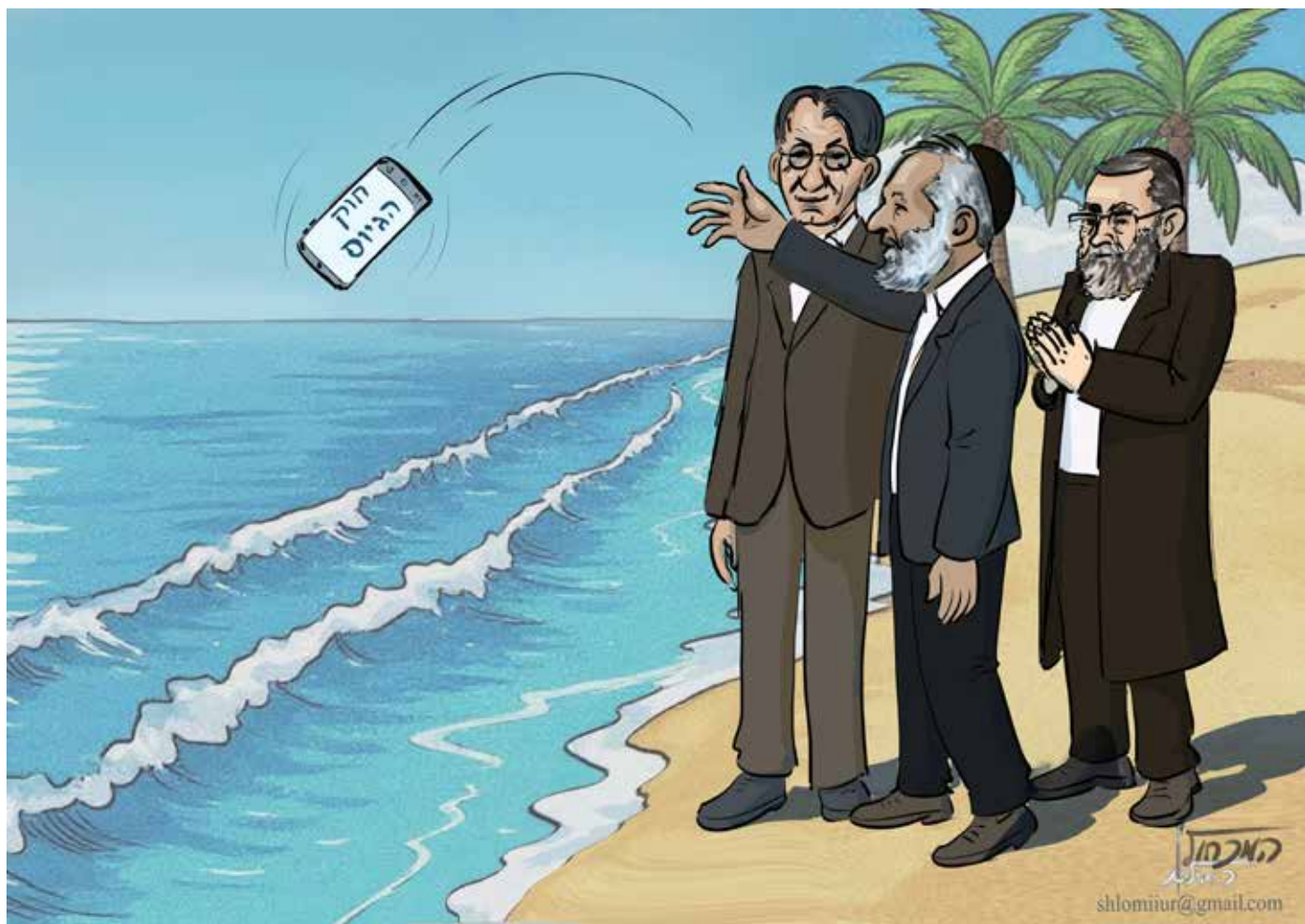
שם ינסו כל אחד ואחד מן הכתבים והפרשנים להוכיח את צדקת דרכו.

בכל הימים האחרונים, גועשים היו כל ערוצי התקשורת. כל כתב או פרשן מיהר לקבוע "מסקנות" נחרצות עוד בטרם התבררו העובדות. מאמרים נוטפי דעה, דפי פרשנות כביכול אובייקטיביים, טורי צדקנות וגאומי מוסר, מילאו את עמודי החדשות. נדמה היה כי כל צד מנסה לבצר את עמדתו ולהוכיח שהזהיר ראשון, שהתריע, שצדק.

היו שידברו גבוהה גבוהה על "שקיפות", "מנהל תקין" ו"אמון הציבור", והיו שעטפו את הכל במילים נאות כדי להצדיק את הכאוס שבו הם עצמם שותפים.

כל צד טיפס על חומת המוסר המדומה שלו, וממנה ירה חיצו צדקות לעבר האחר.

שהחלו להיחשף והשקרים שהחלו לצאת לאור עולם, הוחלט בצה"ל להוציאה 'לחופשה' כפויה, וכעבור 'ממה התפטרה באופן רשמי מתפקידה.

במכתב התפטרותה הודתה שהדלפת הסרטון לכלי התקשורת נעשתה באישורה. ההתפטרות לוותה בזעזוע ציבורי רחב, שכן מעולם לא קרה שפרקליט צבאי ראשי נאלץ לעזוב את תפקידו תחת עננה פלילית כה כבדה.

האירוע צבר תאוצה, והאירועים החלו להתגלגל במהירות לא צפויה: ביום ראשון השבוע נעלמו לפתע עקבותיה של הפצרי"ת, היא הוכרזה כנעדרת, והמשטרה פתחה בחיפושים אחריה.

אחר הצהריים נמצא רכבה נטוש בחוף הים, ועלה חשש כבד לחייה.

לאחר כמה שעות היא אותרה בריאה ושלמה, אך מכשיר הטלפון שלה נעלם כלא היה. היא נלקחה לבדיקות רפואיות שבסיומם נעצרה לחקירה, בשל החשד שהעלימה בזדון את מכשיר הטלפון הנייד שלה, שהיה עשוי לשמש כראיה בבית משפט.

באותו לילה נעצר גם התובע הצבאי הראשי לשעבר מתן סולומש, ולמחרת הוארך מעצרה בשלושה ימים.

במשך מעל לשנה לא התקיימה כל חקירה בנושא.

חודשים רבים חלפו, והנה בסוף השבוע שעבר, הודיע דובר צה"ל, כי נפתחה חקירה פלילית בעניין 'הדלפת הסרטון' משדה תימן, בהמשך התברר כי היה זה לאחר מידע שהגיע מראש השב"כ - שנכנס לאחרונה לתפקידו - שהתקבל לאחר ביצוע בדיקת 'פוליגרף' שבצעו בארגון לדוברת הפצרי"ת, במסגרת הליך שהתקיים לצורך קידומה בתפקיד.

במהלך בדיקת הפוליגרף עלה חשד כי הדוברת אכן הדליפה את הסרטונים ממצלמות האבטחה לאנשי התקשורת, ואף עשתה זאת בידיעת הפצרי"ת - הממונה עליה. בנוסף, נבדק התצהיר שהגישה הפצרי"ת לבג"ץ במסגרתו טענה כי לאחר חקירה ממושכת, לא הצליחו בפרקליטות לגלות את זהות המדליף - בחשד להגשת תצהיר שקר לבית המשפט.

החקירה נפתחה על ידי 'אגף החקירות והמודיעין' במשטרת ישראל, ובליווי פרקליטות המדינה.

במהלך החקירה נחשפו עדויות חדשות שהציבו את הפצרי"ת עצמה כחשודה מרכזית.

לאחר הסערה שפרצה, לאור העובדות

פרסום ההסרעות גרם למבוכה רבה ולפגיעה תדמיתית קשה ביותר, ובארגוני זכויות האדם נשמעו גינויים קשים ביותר כלפי צה"ל, ולגל ביקורת חריף בזירה העולמית.

בתגובה להדלפות עתרו מספר ארגונים השייכים למחנה הימין הקיצוני לבג"ץ בדרישה להורות לפתוח בחקירה פלילית בנוגע להדלפת חומרי החקירה לכלי התקשורת, על מנת לגלות את זהות המדליף, ובד בבד טענו הנאשמים כי מדובר בהסרעות 'ערוכות' ומבויימות.

לאחר העתירה, הורתה הפצרי"ת, האחראית באופן ישיר על מצ"ח והפרשה כולה, לפתוח בבדיקה פנימית - ובמהלך מפתיע במיוחד מינתה את סגנה לעמוד בראש צוות החקירה. הבדיקה, שהוצגה כמיועדת לגלות את זהות המדליף, נראתה כבר מראש ככיסוי בלבד, וכללה ניחוח של ניגוד עניינים בולט ומובהק.

וכצפוי מראש, עם סיום החקירה, קבע סגנה של הפצרי"ת כי לא ניתן לגלות את זהות המדליף, שכן הסרטון הגיע לידיהם של גורמים רבים...

לאור המסקנות דחה בג"ץ את העתירה והורה שלא הורה לחקור את ההדלפות, ואכן

בימים הבאים החלו אנשים פרטיים לערוך "מבצעי חיפוש" באזור חוף הים שבו אותרה הפצרי"ת, תוך שימוש בגלאי מתכות, צוללנים ואמצעים שונים, בניסיון לאתר את הטלפון הנייד שנעלם.

היה זה ח"כ בן גביר שאמר כי הוא יודע ש"בטלפון של הפצרי"ת מוחזקות ראיות נגד היועמשי"ת".

לדבריו: "הפצרי"ת העלימה את הטלפון שלה, ולא בכדי. ברור לכולנו שכאשר ייחשפו החומרים שנמצאים על הטלפון הזה, האדמה תרעד. וליתר דיוק - האדמה שתחת הדיפ סטייט תרעד".

בהמשך דבריו הוסיף: "ברור לכולנו שאם ימצאו או ישחזרו את הדברים בטלפון תפתח כאן תיבת פנדורה, בדרך לגילוי מלא של האמת בפרשה הכל כך חמורה הזו, שהחלה בניסיון של ראש המערכת המשפטית בצה"ל לפגוע בשמם הטוב של החיילים הגיבורים שלנו".

כלומר, המעגל ההדדי של ההגנות וההסויות עומד על סף קריסה, והפרשה מציגה בפנינו לא רק שבר אמון ציבורי אלא גם צחנה פנימית של שכבות ההגנה המשפטיות והפוליטיות שהקיפו את המערכת כולה.

כך, מה שהיה אמור להיות תיק קטן וענייני - הדלפת סרטון - הפך במהרה לסערה שבה כל הדרגים הבכירים, מהפצרי"ת דרך סגניה ועד ליועמשי"ת, מצאו עצמם נתונים לחקירה, למתח ולביקורת ציבורית חריפה, כשהציבור נחשף לעיוותי הכוח והאידיאלים המוצהרים של המערכת.

מבחינה ציבורית ומוסרית, הפרשה עוררה סערה עמוקה. היא חשפה את השבר באמון הציבור במערכת המשפט הצבאית - מערכת שאמורה לשמש כסמל לטוהר מידות, ולפתע מצאה את עצמה תחת חקירה. שאלות קשות הועלו על תפקוד הדרגים הבכירים בצבא ובפרקליטות, על היעדר שקיפות, ועל תרבות ארגונית שבה כמעט לא קיימת נטילת אחריות אישית.

עד כאן בעניין הפצרי"ת.

3

הפרשה השניה השבוע - פרשת יד לוחצת יד.

בבוקר יום שני נודע על מעצרו הפתאומי של עשרות עובדים בהסתדרות, במערך הציבורי, ובמגזר הפרטי בישראל. על פי חלק מהחשדות המרכזיים בפרשה, אנשי העסקים המעורבים בה שיחזו בכירים ברשויות מקומיות, בחברות ובתאגידים ממשלתיים ואף בממשלה, במטרה למנות את מקורביהם לתפקידים בכירים ברשות המבצעת הישראלית, בהם דירקטורים של חברות

ממשלתיות ותפקידים בכירים נוספים. בין העצורים והמעוכבים בפרשה בכירים במערך הציבורי של מדינת ישראל, בהם יו"ר ההסתדרות לצד ראשי עיריות ברחבי הארץ, וכן סוכן ביטוח ותיק שמקורב למעגלים ציבוריים.

החקירה בעניין נפתחה בשנת 2023 ביחידת ההונאה בלהב 433 של משטרת ישראל, והייתה לתיק הדגל של היחידה.

המעצרים בפרשה התרחשו בבוקרו של יום שני השבוע, עת פשטה המשטרה בכוחות של 150 שוטרים על משרדי ההסתדרות, בתי מעורבים, שש רשויות וחמישה תאגידים, עצרה 8 אנשים ועיכבה 27 נוספים. במסגרת הפרשה צפויים להיחקר 350 מעורבים נוספים.

בהמשך הוואך מעצר יו"ר ההסתדרות למשך 8 ימים.

יצוין כי פרשה זאת, מציפה בעוצמה סוגיה רחבה הרבה מעבר לעצם המעשים הפליליים שנחקרים: היעדר מנגנוני בקרה אפקטיביים על גופים ציבוריים ועובדי ציבור. בישראל, גופים כמו ההסתדרות, רשויות מקומיות, תאגידים ממשלתיים וחברות עירוניות מחזיקים תקציבים של מיליארדים ופועלים לעיתים במבנים ארגוניים שמטשטשים את הגבול בין ציבורי לפרטי. זו נקודת חולשה קלאסית: יש סמכות, כסף והשפעה - אבל אין מספיק שקיפות, פיקוח או אחריות ציבורית ישירה.

בפרשת "יד לוחצת יד" נחשף לכאורה דפוס זהה: קשרים הדוקים מידי בין בעלי כוח בגוף ציבורי לבין אנשי עסקים פרטיים.

מנגנוני בקרה פנימיים (כמו מבקר פנים, ועדת ביקורת, יועץ משפטי) שלא פעלו או שלא קיבלו די סמכויות.

מערכות מינהל ציבורי שפועלות לעיתים מתוך "תרבות של גומלין", שבה טובות הנאה הדדיות מחליפות את עקרון השירות הציבורי.

ובמילים אחרות: הפרשה הזו היא לא רק סיפור פלילי - היא סימפטום למבנה שלם שבו גבולות האחריות הציבורית בישראל הפכו רופפים.

אם אכן יוגשו כתבי אישום משמעותיים, לא מן הנמנע שהשלב הבא יהיה דיון ציבורי נרחב ואף מהלך חקיקה שיגדיר מחדש את כללי הפיקוח על הגופים האלו.

4

הפרשה השלישית השבוע - צבי חבקין, חוקר בכיר לשעבר ביחידת להב 433 שהשתתף בחקירות הקשורות לראש הממשלה, ביקש מבית המשפט הגנה מפני הפללה עצמית במהלך עדותו.

משמעות הבקשה שיתאפשר לחבקין לספר את מה שקרה מאחורי הקלעים במשפט ראה"מ, וכן לתת עדות או מידע מסוים, מבלי שמה שאמר ינוצל כראיה לפלילים כנגדו.

בית המשפט המחוזי בירושלים אישר את הבקשה, למרות התנגדות הפרקליטות.

הטענות העיקריות שהועלו בעדותו של חבקין: החוקרים בצוות החקירות פעלו בנושאים שלא אושרו על ידי אביחי מנדלבליט, היועץ המשפטי לממשלה דאז.

חבקין ביקש לפרט "עוד יותר" על מעשים שהוא הגדיר כ-"לא תקינים" במהלך החקירות - ובכך ביקש שימוש בהגנה מפני הפללה: כלומר, לשתף מידע בלי לחשוש שהעדויות שלו ינוצלו נגדו כאמור.

העדות מעלה שאלות משמעותיות לגבי מהלך החקירה של תיקי נתניהו - האם החוקרים חרגו ממגבלות החוק והאישורים שניתנו להם, ומהן ההשלכות של כך על הליכי החקירה והמשפט.

עבור הצדדים המעורבים, מדובר במה שהיא יכולה להיות "רעידת אדמה" בלב החקירות - כי אם ייחשפו דיווחים או עדויות שמעצמות חשדות לחקירה לא תקינה, זה עשוי להשפיע על האופן שבו התיקים מטופלים, על אמון הציבור, ועל פסיקה עתידית.

5

הכח המרוכז, החזית המוסרית, והצביעות הנוראית שמסתתרת מאחורי מסך גדול של אידיאלים בסוף קורסת.

בשלושת הפרשיות - משדה תימן, דרך פרשת "יד לוחצת יד" ועד החוקר בתיק ראה"מ שביקש הגנה לצורך הפללה עצמית - חוזר אותו דפוס ברור: קליקה מצומצמת, כוח מרוכז, החלטות שמקבלות צביון אוניברסלי בשם החוק והצדק, שנים של הטפות על יושר, חוק ומשפט, חודשים של חקירות ומעצרים, הכל בשם הדמוקרטיה, הכל בשם החוק. ומי שמרים את קולו או מראה את המציאות כפי שהיא - עומד בפני סערה, תביעות והאשמות. והציבור - באופן מוחלט וללא ספק, לא מודע למתרחש מאחורי הקלעים, ונשען על אמון מלא. עד לרגע שבו הכל נחשף - ואז מגדל הקלפים מתמוטט, והציבור רואה את הצביעות: הקליקה הסגורה, הקבוצה ששומרת על עצמה, על הכללים שלה - ואילו הכללים הציבוריים נופלים לטמיון.

"יד לוחצת יד" הראתה לנו את אותו הדבר במגרש אחר - גופים ציבוריים, הסתדרות, תאגידים עירוניים. שנים של מינהל ציבורי מתנהל במנגנונים פנימיים, לא שקופים, לא

מפוקחים, וחשיפת הפרטים מקריבה את המגדל הקלפים כולו. הנחקרים הם רק חלק מהסיפור; המסר האמיתי הוא המבנה: כוח ריכוזי, החלטות מאחורי הקלעים, וטובות הנאה הדדיות המוצגות כצדק ציבורי. והחוקר בתיק נתיניהו? ביקש הגנה מפני הפללה עצמית - כי הוא ידע שהחוקרים עצמם חרגו ממגבלות החוק. כל הפרשה הזו מראה לנו שמערכת שלטון, גם כשהיא כביכול ממוסדת, ניתנת לריכוז קיצוני, שקיפות היא אשליה, וכל אחד שפותח את הפה סופג את השלכותיה הקשות.

6

ובמעבר חד:

היה זה בסוף השבוע שעבר, לאחר העצרת שבאמצעותה בקשו לקבל גושפנקא ולגיטימציה ציבורית נרחבת כביכול, לחקיקת חוק השמד לגיוס בני הישיבות, היו שחשבו כי בימים הקרובים הנושא המדובר ב'רחוב החרדי' יהיה 'עצרת המיליון' - בכל הכח. הם לא יתנו לזה לרדת מסדר היום. אבל זו בדיוק תכלית כוחו של הממסד - מערכת משומנת היטב, שפועלת בשקט אך בקצב ברור, שמניעה את הרחוב ומכתיבה את סדר היום. דרמה נוצרת כאמצעי להמציא את הרעיון, לשלהב את ההמון, ולהניע אותו בכיוון הרצוי. רוצים להעביר חוק שמד, אז לאחר התנערות של שנים, ולאחר שתמו כל הקיצין, מחליטים שאכן - יש גזירת גיוס! קמפיין שלם יצא לדרך - שבוע של מאמרים נוקבים, הוראות ברורות מ'גדולי ישראל' ובני ביתם שנכתבו בקפידה, איומים ששוגרו שוב ושוב, והדובדבן שבקצפת - 'עצרת אחדות חרדית'.

החכ"ם יודיעו על הגזירה, והיומנים המפלגתיים ידווחו בדרמטיות מרובה, כאילו העולם עומד על סף קטסטרופה, הכל בדיוק כפי שתוכנן בקפידה מראש.

הציבור ייקרא לעלילת דם חדשה, יזדעזע, יתקומם לרגע - רק למספר ימים - ולאחר ימים ספורים הכל חוזר לשגרה, כאילו לא קרה דבר.

הכל עבד כמתוכנן.

השבוע הסתיים, והגיע השבוע הנוכחי, "כָּצַל עוֹבֵר, וְכָעֵן פֶּלֶה, וְכָרוּחַ נוֹשֶׁבֶת, וְכָאֶבֶק פּוֹרֵחַ".

מי זוכר בכלל שהייתה עצרת?

מי שם לב שביתד של יום שלישי לא מופיע ולו כתבה אחת המסקרת את העצרת, כן, היו כאלו שכן עסקו בתמונת רב מסוים שהופיע בעיתון מסוים בעמוד השלישי במקום השני.

זה המשיך בעדכון על פגישה שהתקיימה בין החכ"ם להנהגה הרוחנית, בשאלת

טיוטת חוק השמד שהונח לפתחם, ובסיומה לא התקבלה החלטה.

חולפות שעות ספורות ומתקבלת הידיעה על האור הירוק שניתן לבסוף לקידום החוק, כשבד בבד ממשיכים לפזר את האמירות הנבזות, אלו שכבר הוכיחו את עצמן - ובאופן טראגי - מול העולם כולו.

וכמו שאמרנו - קליקה קטנה, ממונפת בכוח ובממון, שולטת בציבור שלם, מכתיבה את הכללים, מחליטה על הגזירות ומכתיבה את גורל הבוחרים - ללא חשש, ללא מעצורים.

היה מי שתיאר את האירוע המתגלגל כך: הכל החל עם סצנה דרמטית ומעוררת השראה של מאות אלפי חרדים ברחובות בתפילה ובקריאה כביכול לביטול הגזירה על עולם התורה.

אך מי שטרח להקשיב שמע את הזעקה והתחנונים למען חוק גיוס שיביא לימים רגועים ללא דרמות מיותרות.

החלק השני המשיך עם סצנה מוכרת שנראית כמו שידור חוזר של הקיץ הקודם - שוב הרבנים במעטה חשאיות ודרמטיות מפעילים כביכול שרירים על הממשלה בנושא החוק אך לבסוף הם באווירה מפויסת ומאוחדת חותרים לשלום ושלווה ונשיאה בנטל ומסכימים לשתף פעולה בחקיקת חוק הגיוס של יעדים של 50% וסנקציות דרקוניות במיוחד.

החלק הפיקנטי הוא כשהרבנים מסכימים שוב לחקיקה של חוק שעליו כביכול שברו את הכלים, סצנה שנראית לקוחה כביכול מתסריט בדיוני, אך כרגיל, המציאות עולה על כל דמיון...

'ספוילר': בימים הקרובים עוד קצת דרמה עד לחקיקה - ובג"ץ ויועמשי"ת שלא מכשירים את החוק.

אבל זה כמו שאמרנו בימים הקרובים. ובכן, זהו סיפורה של הפצרי"ת והיועמשי"ת, של פרשיית השחיתות "יד לוחצת יד", ושל החקירות בתיקי האלפים - ובו בזמן, סיפורו של הממסד החרדי הפוליטי במלוא עוזו: מערכת משומנת, השולטת במרחב הציבורי, מכתיבה סדרי יום ומבצעת החלטות לפי אינטרסים וחישובים מדויקים. כל אירוע מנוצל להעצמת שליטה, וכל קול מתנגד נאבק ברוחות של מערכת מתוחכמת, בעוד הציבור צופה מהצד, כמעט מבלי להבין שהכל מתרחש לפי תסריט נסתר.

האם משהו שמע על שלושת הבחורים שנעצרו השבוע? כלום. כלום. כלום.

לא הועלה מסוק לאוויר, וילדי התתי"ם לא הפריחו בלונים צהובים, קמפיין החטופים הסתיים עוד טרם שחרורו של 'החטוף' האחרון. גם שביתת רעב שקיים אותו ח"כ

מחוץ למשרד המשפטים התאדטה, ממש כפי שצפינו מראש, וכפי שנכתב כאן במדור במפורש בשבוע שעבר: "אבל אל נא נטעה - הבחור ישתחרר, הכותרות ידהו, והשקט יחזור. בחורים ימשיכו להיעצר, אך האקדח כבר ירה את הכדור האחרון".

לא היה צורך בחכמה וגם לא בנבואה בשביל לומר את מה שכל ילד בן תשע הבין: האקדח הזה - אין זה אקראי, אין זו טעות. הוא חלק ממערכת, ממסד שפועל בשקט, במקביל לחיי היום-יום של הציבור, שולף את ההחלטות ומכתיב את המציאות. אף אחד לא תוהה, אף אחד לא עוצר לחשוב. וכך, מדי פעם, הציבור נחשף ל'דברים המתרחשים' בלי כל יכולת להשפיע, כשיד אחת לוחצת על היד השנייה, והשלטון האמיתי - השקט והחשאי - ממשיך לפעול במלוא עוצמתו.

המערכת המשומנת, שמולה אי אפשר להתווכח, מציבה את המראה האמיתי של הכח - ואת הציניות של מי ששולטים ומקבלים החלטות על כל פרט בחייהם של אחרים, בעוד כולם נעים אחריהם כצאן לטבח.

ובמילה אחת: הציבור חייב לראות את זה, להבין את הדפוסים, ולזכור - כשכוח מרוכז, אידיאליים ציבוריים, ושקיפות, נפגשים רק על הנייר - האמת מתגלה בסוף, והאמון הציבורי נשבר.

וכששבוע כזה מסתיים ביום הזיכרון, לאיש האמת, "איש האמת", לשמו ולזכרו תאוות נפש.

לא נותר אלא לעמוד ולהיזכר באותו רגע, שנחרט לדורות, לפני 24 שנים, בו עמדנו כולנו רוטטים מבכי למרגלות ארון הקודש המוזהב, מיטתו של מרן זצוק"ל מונחת היתה על רצפת ההיכל, וקולות שבר והיגון, כמים גועשים, נשמעו למרחוק.

מי יגלה עפר מעיניך - רבינו הגדול. כל המוסדות הקדושים שהקמת בדם ליבך הטהור מעפר, הפכו בצוק העיתים לכלי כח ושלטון, כל צריך היו לראש - ומי יורה דעה.

השקפת התורה ועולמה אותה הנחלת בדם לבך, דרך התורה והמסורת המסורה עליהם מסרת את נפשך, מה לך פה ומי לך פה.

כבוד התורה מעמדם של בני התורה קרנה של תורה ומעמדם של בני הישיבות הקדושות נזרי הברירה - איכה נחשבו לנבלי חרס.

אנן, יתמי דיתמי, לא נותר לנו, כי אם להמתין ולזכות לראותך, יחד עם שאר צדיקי עולם, רבותינו הגדולים תלמידיך הנאמנים שעמדו ושמרו את משמרת בני ישראל, בקץ הגלות ובתחיית המתים בב"א.

מי שפרע

מי שפרע מאנשי דור המבול ומאנשי דור הפלגה ומאנשי סדום ועמורה הוא יפרע מכי שאינו עומד בדיבורו

תורה אומרים להם הבי"ד לקיים המקח ואם לאו יקבל מי שפרע ולא יאמרו לו שלא קנית ולא נגמר המקח [רי"ף גיאנות (ב"מ מח:)].

נאנס המקח

דוקא אם חוזר מחמת יוקר וזול או פסידא קצת שאירע לאחר נתינת המעות אבל אם נאנס לגמרי לכו"ע יכול לחזור בלא מי שפרע, [ושלא כדעת הר"ה שרק קודם שנאנס יכול לחזור להחזיר המקח אבל לאחר שנאנס לא]. ובפשטות גם בשינוי המחיר בפער גדול ג"כ עומד במי שפרע [ולכך תמחו בערך שי ועוד על החת"ס בתשובה (קב) שכתב ע"פ הרמ"א שבתרי תרעי אין מי שפרע ובאמת דברי הרמ"א הם רק במחוסר אמנה ולא במי שפרע].

אם ידא שעלול ליפסד כל המקח

נחלקו בזה הראשונים לדעת הרי"ף והגאונים מקבל מי שפרע ולדעת התוס' והרא"ש אינו מקבל מי שפרע, הובאו ב' הדיעות בשו"ע (רד"ס"ב) ולהלכה הולכים לקולא לנתבע ויכול לחזור בו, וכן בכל ספק בדין מי שפרע, ב"ח. [ואף בין שהחמיץ דנו בתוס' ב"מ סד. אם מקבל מי שפרע, רע"א. ובשו"ת נודע ביהודה (י"ד סי' סט) כתב בטעם הדבר שעל דעת כן לא נתן המעות אם היה יודע שיאירע דבר שיהיה בו אחריות להפסיד כל המקח והטעם שמועיל אומדנא הוא כיון שכסף אינו קונה לחלוטין]. ומבואר בפת"ש בשם שער משפט שאם נחמץ מקצת המקח לאחר נתינת המעות צריך לקבל הכל, ואם נחסר מעט המקח אינו מקבל מי שפרע אם חזר במה שנחסר.

ורשם הלוקח רושם על המקח כדי שיהיה לו סימן ידוע שהוא שלו, אף על פי שלא נתן לו מהדמים כלום כל החוזר בו אחר שרשם מקבל מי שפרע. [גם במקום שנהגו שאין זה קנין שיקנה מכח סיטומתא]. וכן אם פסק על המעות ליתן פירות שאינם עדיין ברשותו מבואר בגמרא שיש בזה מי שפרע אם חוזר בו, וכמו שמצוי ברישום טלפוני בחיוב באשראי. ואמנם אם נתן כסף באופן שאין הכסף משמש כקנין אינו במי שפרע כמו בנתן משכון [שו"ע רד"ס"ה]. והקצות (סק"ב) מביא שנחלקו בזה בשימ"ק ורי"מ מ"גס סובר שקונה למי שפרע, והרמב"ן (ב"מ מח:). עמד בכל זה, ותמה ממה שבפסק י"ש מי שפרע ומדוע במשכון לא וכן ממה שברושם י"ש מי שפרע אף שלא קנה. ונראה מסקנתו שמעות י"ש מי שפרע גם בלא קנין אבל במשכון שהוא מטלטלין לא, ובסיטומתא משום סמיכות דעת י"ש מי שפרע. ואילו הרשב"א שם סובר שרק אם קונה י"ש מי שפרע וכתב שאם י"ש לו זה נחשב קנין. וכתב: שכיון שדבר המצוי הוא הרבה כל ימות השנה ופוסקין עליו שאף על פי שאין לזה י"ש לזה והרי זה כמי שיש לו.

נוסח הקללה

אוררין בי"ד מי שפרע מאנשי דור המבול הפלגה סדום ועמורה יפרע ממי שאינו עומד בדיבורו, להרמב"ם שלא לנוכח ולהרא"ש אוררים לנוכח הוא יפרע ממך, וכ"כ הרמ"א [סי' רד]. ובפירוש המשנה לרמב"ם (ב"מ פ"ד מ"ב) כתב: ויש לו לומר קללה זו בפני צבור בני אדם או שיתן לאחר לומר במקומו אותה הקללה, ובפני אותו האיש אשר הקללה כלפיו, ובאיזה מקום שירצה. ואמנם כשמגיעים לדין

רבינו הגר"א ביאר באדרת אליהו (דברים י ג): מדור המבול פרע במים. ומדור הפלגה ברוח שנאמר ויפץ ה' אותם. ומאנשי סדום באש וגפרית. ובמצרים פרע בכל שלש אלה במכת ברד. שנאמר ואש מתלקחת בתוך הברד הם אש ומים. ונאמר וה' נתן קלת וברד. קולות הוא מאויר כמ"ש בספר יצירה ולכן אמר במכת ברד את כל מגפתי והמה שלש לגיונותיו של הקדוש ברוך הוא ומי שאינו עומד בדיבורו כולל הג'. כי הדיבור הוא מורכב משלש אלה אש ומים ואויר ולכן יבוא עליו שלש פורעניות אלו.

גדר האיסור

מדין תורה מעות קונות במטלטלים וחכמים תקנו שלא יקנה במעות רק במשיכה, ותקנו ג"כ שמי שחוזר לאחר נתינת מעות ואינו רוצה לקיים המקח מחמת שהמקח הוקר או הוזל לאחר נתינת המעות מקבל קללת מי שפרע. ודנו האם זה איסור בלבד או שיש בכך גזל, בחדושי ר' מאיר שמחה (בכורות ג:). ביאר דברי התוס' שם שכתבו: ומי שפרע אין זה דין. ופירש דהוא רק כמידי דאיסורא לא זכייה בממונו. ומאידך ביראים מצות גזל [קכה-רנ] כתב שזה תולדת גזל. הרי שזה בתורת גזל. וראה עוד להלן.

חזר בו לאחר נתינת מעות באופן שלא היה קנין כסף מה"ת

בודאי יש בכך מחוסר אמנה אך בנוגע למי שפרע דנו בזה, ובשו"ע [סי' רא] כתב שגם במכר לו בדברים בלבד ופסקו הדמים

חזר מהמקח ואח"כ נאנס המקח

האם מקבל מי שפרע, דן בזה התרומת הכרי [סי' רד] וכתב שמן הסברא נראה שא"צ לקבל מי שפרע כי הרי סוף סוף עכשיו המקח נפסד, אך הוכיח מהסוגיא והראשונים [ב"מ מט. במעשה דשומשמי] שחייב במי שפרע ובהכרח שכיון שחזרתו היתה בעוד שהמקח קיים חל עליו עונש מי שפרע. ובערך שי דחה ראיתו ופסק שא"צ. וכן דעת השואל ומשיב [תניינא ד קי].

מת המוכר או הלוקח האם היורשים מחוייבים בהעמדת המקח במי שפרע

האריכו האחרונים לדון בזה, וגדר הדברים האם הוא קנין בנוגע למי שפרע ולכן גם היורשים מחוייבים בזה או שאינו קנין רק עונש מי שפרע ולכן היורשים אינם מחוייבים בזה, ומצינו שנחלקו הראשונים בנוגע לדין תורה אם חכמים הפקיעו לגמרי שברמב"ם [מעילה ו י] פסק בנוגע למעילה מה"ת שכיון שהפקיעו הקנין אין מעילה בקנה בכסף בלבד ותמה הכ"מ שזה נגד משמעות הגמרא ב"מ מח. שכיון שמה"ת קנה יש בו מעילה, וכן הוא דעת הרשב"א שם שאין לומר הפקר ב"ד הפקר והם עשו מעות אלו כמי שאינן שלו לענין קנייה, דלענין מעילה דאורייתא לא תקנו. הרי שמה"ת נשאר הקנין. וכן הוא דעת רש"י [ב"מ מח.] שאם קידש אשה הוי קנין מה"ת. והגרא [בסי' קצד] כתב שדעת הרמב"ם משמע כיון שהפקיעו חכמים קנין מעות בלא משיכה אינו כלום אף לדבר שהוא מדאורייתא, ובדעת הרמב"ם תמהו שבהלכות תרומות (ט י) כתב שאם נתן הישראל כסף בעד בהמת הכהן אסור הכהן להאכילה תרומה הרי שנשאר הקנין מה"ת [ועי' עונג יו"ט סי' כה]. ובשועות מלכו (תרומות ט י) הביא דברי הר"י מיגאש בשבועות שהתובע לחבירו נתתי לך מעות על מקח תן לי המקח צריך להשבע אף על גב דאין עליו רק קנין מי שפרע דכל כמה דלא קבל עליו מי שפרע קנין גמור הוא, ומבואר שחכמים לא עקרו הקנין מעות רק באופן שקבל עליו מי שפרע ואם לא קבל עליו מי שפרע קנין המעות במקומו עומד, ולכן בנוותן מעות על הבהמה ודאי אסורה לאכול בתרומה שהרי מסתמא לא יחזור הקונה וכשימשוך ובפרט כשלא יקבל עליו המי שפרע תהיה הפרה שלו למפרע לכן אסורה לאכול אבל במעילה כיון שהמקח נעשה באיסור לא תקנו בזה מי שפרע וממילא הקנין מעות אינו קונה כלל, לכן ס"ל לרבינו דלא אזלינן בתר דאורייתא, אבל כאן גם

חכמים לא עקרו הקנין וכל שלא קבל עליו מי שפרע הרי זה מקח גמור בפרט כשמשך אח"כ קנה למפרע.

להלכה בנוגע ליורשים

לדעת הערך שי אין היורשים מחוייבים במי שפרע וכתב שמבואר בשו"ת מהר"ם אלשיך שגם לפני חזרה אין קנין כלל, וכן כתב החתם סופר [חו"מ סי' קג] שקנין מעות לגמרי הפקיעו, וא"כ כיון שמת אין לך ביטול גדול מזה, וציין לשו"ת רדב"ז (א שלז) שכתב שאם היה הוא קיים וחוזר בו היה מקבל מי שפרע אבל יתומים אינם בני מי שפרע ניניה ואנן טענינן ליתמי מאי דמצי אבהון למיטען. ומאידך בשו"ת שואל ומשיב (חמישאה עו) כתב שאחר העיון נראה דהבנים עוברים במי שפרע דבאמת כיון דמן התורה קנין הוא רק שחז"ל עקרוהו וכיון דלענין מי שפרע נתקיים הקנין א"כ לענין מי שפרע נקרא קנין, ולכן אמרו שקונה למי שפרע והיינו שמקרי קנין שגם הבנים חייבין בזה, וגדולה מזו נראה דגם לגבי ככור נקרא מוחזק ונוטל פי שנים בזה. ולכאורה בדברי רע"א בסימן רד שדן במחוסר אמנה משמע שבמי שפרע מחוייבים. ובשו"ת הר הכרמל [חו"מ סי' לו] דן באופן שחזר בו המוריש ומת קודם שקיבל על עצמו מי שפרע, שאם אין המקח בטל אלא על ידי קבלת מי שפרע, הרי כל שלא קיבל המוריש על עצמו מי שפרע המקח עומד בעינו, והיורש החוזר בו ממנו מתחייב במי שפרע, ואם המקח בטל אף קודם קבלת מי שפרע אלא שקנסו את החוזר בו וחייבוהו במי שפרע אין היורש מתחייב שלא חייבו בכך את יורשיו.

שבועת היסח

בתביעת מי שפרע הכנה"ג מסתפק אם יש בזה שבועה, והש"ך (רד א) פשוט לו שלא משביעים, הקצות (סק"א) כתב שעושים מי שפרע שלא לנוכח לכל מי שאינו עומד בדבורו. ובדברי הרי מיגאש הנ"ל מבואר שצריך לישבע. הובא גם בחי' ר"ב פרנקל.

שלוח

אם השליח טעה בשליחותו המשלח חוזר בו ואין צריך לקבל מי שפרע, לא השליח ולא המשלח. [שו"ע קפב ז] אבל אם המשלח אינו חוזר בו רק השליח רוצה לחזור בו כתב בשואל ומשיב (תניינא ד קי) שעובר במי שפרע שיש לו לעמוד בדיבורו. וכן משמע בלשון הרשב"א [קדושין כט.] שכתב הטעם שהשליח אינו במי שפרע שהרי לא מרצונו הוא חוזר בו אלא מפני שאין המקח שלו אינו יכול לקיימו כיון דיש בו צד ביטול הוא מוכרח על חזרתו למה נקללו

ומי שפרע למה יקבל, ע"כ.

בנכרי

כתב השואל ומשיב שם שלא שייך נפק"מ בזה כי הרי משיכה קונה בגוי מעיקר הדין ונמצא שמעות בלבד אין בהם שום קנין והוא כדברים בעלמא שזה רק מחוסר אמנה שזה ודאי לא שייך בגוי כמבואר בבכורות יג: שבגוי לא שייך מחוסר אמנה כי הוא גם לא עומד בדיבורו. [ובמהרש"ם ח"א סי' קסח דן שגם במומר לא שייך מחוסר אמנה....]. ולסוברים שגוי קונה במעות הרי שקונה לגמרי כי לא תקנו בגוי שלא יקנה מחשש נשרפו חטיף בעלייה. אך לכאורה עדיין שייך במקום שעושים רושם וכן בפסק על המעות שהתחייב באשראי והפירות לא היו ברשותו אם קונה רק למי שפרע, ובה יש לדון בגוי. ועי' כתב בשואל ומשיב שם שיש לדון שגם מי שפרע הוא רק בשביל שאינו עומד בדיבורו ובגוי זה לא שייך, ואף שמשמעות התוספות (בכורות יג:) שיש מי שפרע בגוי הדבר תמוה דלמה יהיה שייך מי שפרע והא אף טעות עכו"ם מותר. אמנם בשו"ת אמרי יוסר (ב קלז) כתב שאדרבה מדברי התוס' מבואר שאין מי שפרע בגוי. [וכנראה נחלקו במש"כ תוס' שבמקבל עליו דיני ישראל אין מי שפרע כי אינו דין אם הכונה שזהו מחמת שקיבל עליו או שבלאו הכי לא שייך בגוי]. והביא שבצל"ח (פסחים לא:) כתב שיש בגוי מי שפרע, אך באמת הצ"ח נקט בדעת הרמב"ם שאף שגוי מגוי קונה במעות מ"מ גוי מיישראל אינו קונה במעות כי לא עדיף מיישראל ועי' כתב שעכ"פ יש מי שפרע וביאר שכל זמן שלא קיבל מי שפרע נקרא קנין, ולמה שאמרו קונות דהיינו למי שפרע קונות לגמרי, הרי שקורא זה לשון קנין. ונמצא שאין ראייה מהצל"ח שיהא מי שפרע באופן שאינו קנין מן הדין וזה ברור.

פסיקה באיסור

כגון שהיה בזה איסור ריבית אף באיסור דרבנן א"צ לקבל מי שפרע, [שו"ע רד ס"ג]. ומקורו בחדושי הרמב"ן (ב"מ סה.) בשם הגאון. ובש"ך (סק"ב) כתב שאם היה אונאה בדמי המקח בשתות שהדין הוא שהמקח קיים וחוזר המעות של שתות מקבל מי שפרע אם חוזר מכל המקח ומקורו ג"כ בדברי הרמב"ן (ב"ב פג:) [ויל"ע מה החילוק בין איסור ריבית שאין בו מי שפרע לאיסור אונאה שיש בו מי שפרע שו"מ במשפט שלום כאן סק"ד שהעיר בזה וכתב שאולי באונאה שלא עשה הלוקח איסור לכן יש מי שפרע משא"כ בפסיקה שעשה הלוקח האיסור. וכן במהרש"ם (ח"ה סי' לז)].

דבר שמסר עליו אותו צדיק את נפשו

במלאת שבעים ושתיים שנים להסתלקותו של קדוש ד', מרנא החזון איש זיע"א, ובצמוד לקורות דברי הימים – מוגשת סקירה מקיפה על מאבקו האדיר כנגד גזירת הגיוס, המחולקת למספר פרקים * פרק זה הוא חלק מתוך הסקירה הרואה אור בימים אלו בספר החדש "מֶרֶן החזון איש" חלק ה', בהוצאת ובאדיבות מרכז "חזון לדורות" * פרקים נוספים וראיון מיוחד בנושא יתפרסמו במגזיני 'המבחר' הקרובים

מ. רושגולד

פרק ב' חרדה על גורל כל יחיד

מֶרֶן החזון איש הנהיג את כלל ישראל בשעות קשות של גזירות שאיימו על הכלל, כאשר ניסו בכל דרך לפגוע בעולם התורה, בנסיגות לשינוי צורתו הרוחנית של כלל ישראל בגיוס בנים ובנות.

לצד היותו המנהיג ועמוד האש אשר לפני מחנה ד', היה מֶרֶן החזון איש כאב לכל יחיד, לכל בן תורה אשר נקלע למצוקה. לחשש כי יגויס לצבא, החזון איש פעל בכל דרך ללא לאות למען אותו היחיד להוציאו ממיצר, לבל יופרע מהמשך שקידתו והמשך עלייתו בעולם התורה. הוא לחם ללא לאות למען כל בחור אשר היה בסכנה להתגייס לצבא, לא נח ולא שקט עד שהצליח לחלצו ממיצר ומסכנה רוחנית זו, ולהשיבו להמשך לשקוד על תלמודו בין כתלי בית המדרש.

רצוני בזה לדבר לטובת עצמי

מעשה היה בנער מתלמידי ה"שוב החדש" ששמעו של החזון איש הגיע לאוזניו, הוא החליט עם חברו לנסוע לבני ברק לראותו ולקבל את ברכתו. ואכן, החזון איש קיבלם במאור פנים, והם שבו לביתם מלאי סיפוק ורושם.

כשהגיע הנער לגיל ישיבה גדולה, הושפע על ידי גורמים שונים אשר שכנעוהו, שבמקום להמשיך לישיבה גדולה - להתגייס לקבוצת נח"ל דתי שהוקמה בצבא.

חברו ששמע זאת, הלך לחזון איש וסיפר לו על כך. הוא ביקש כי החזון איש יקרא אליו את הבחור וישכנעו שלא להתגייס לצבא. החזון איש אמר, כי איננו קורא לאנשים שיבואו אליו... אך החליט לשלוח אליו מכתב בו ניכרת אהבתו העמוקה לכל יחיד הלומד תורה, גם אם כלל איננו מכיר:

"תנן חביב אדם שנברא בצלם חבה יתירה נודעת לו שנברא בצלם", רצוני בזה לדבר

תהיה ולא תחקור אחר עתידות] ובהיותך יקירי אצלי חששתי שלא לפגוע ברגשותיך ואמנם חוששני שתשוב שעזבך שקידתך רצויה אצלי מפני הנימוק שלך נתחייבתי לבאר זאת, הריני מאחל לך שתתקון בעצה הטובה והנכונה, באהבה אי"ש".

הפקיד החליט 'להעניש' את הבחור ולהחזירו למעמד של בן ישיבה

דבריו של החזון איש פעלו את פעולתם, והבחור החליט לא ללכת לצבא ולהמשיך לשקוד על תלמודו בישיבה. אך בשלב זה היתה בעיה, כאשר בצבא הוא נרשם כמגויס והצבא לא הסכים לשחררו מחובת הגיוס. הבעיה הובאה בפני החזון איש, אשר בדאגתו לגורל כל יחיד פעל ללא לאות להצלת הבחור מנפילתו לצבא. החזון איש קרא אליו את רבי גדליה הרץ ראש ישיבת 'חידושי הרי"ם' אשר היה שלוחו לעניינים רבים הנוגעים לצבא, וכן קרא לרבי אליעזר גולדשמיט וביקשם כי יפעלו אצל שלטונות הצבא לשחררו ולפוטרו מחובת הגיוס. החזון איש הורה להם, כי גם אם ידחו, יבקשו וימשיכו לבקש את הדבר ללא לאות...

החזון איש הציע, כי יפנו לצבא בבקשה כי הבחור משתלם לתואר 'רב בישראל' והוא זקוק לשנת לימודים נוספת להשלמת לימודיו, הם הגיעו לפקיד האחראי בצבא והגישו לו את הבקשה. אותו הפקיד אמר להם כי אין כזה דבר בצבא דחיה של שנה בגיוס, הבחור מגויס והוא מחויב להתייצב לאלתר בצבא... כפי הוראת החזון איש, הם המשיכו לבקש ולדרוש מהפקיד את הבקשה... בשלב מסוים פקעה סבלנותו של הפקיד שאמר בזעם: "נמאס לי מהדבר הזה. אני מוציא אותו עכשיו ממעמד של מגויס ומחזירו למעמד של תלמיד ישיבה לכל דבר"...

הרבנים לא האמינו למשמע אוזניהם, הם לא העזו לבקש דבר מעין זה, ולפתע, הוא החליט כביכול לא להיענות לבקשתם אלא

לטובת עצמי, חיבה יתירה בלבה של הנפש העמלה בתורה ליחיד הבחור בתורה הניתנה לעם ישראל למורשה, ואשר מנקודה זו תוכל יקירי להבין את גודל שמחתי לראותך ממשיך לימודך, שלי ושמחתך בחדוות נשמת התורה, ואת אי הנעימות [שלי] חס ושלוש בהפכו. אהבת עצמי ימריצני לגלות לך יקירי את הדברים האלו אולי יערב לך לשמחני בנזכר לטובה".

כאשר הגיע המכתב לידי של הבחור, הוא התרגש עד עמקי נשמתו, והוא החליט להגיע שוב לביתו של החזון איש ולשוחח עמו.

ואכן, הוא הגיע, הודה על המכתב, וטען כי עתה יכול הוא להתגייס בצורה קבוצתית דתית, אך אם יעכב את הגיוס, יהא עליו להתגייס במסגרת הכללית יחד עם חילונים והתוצאה תהיה חמורה יותר.

החזון איש שמע את דבריו ולא הגיב... הושיט את ידו לבחור ואמר: "בהצלחה"...

הבחור סבר כי החזון איש נתן את הבחירה בידו, וכי הוא רשאי לממש את רצונו להתגייס. הוא סיפר זאת לחבריו, אך לפתע קיבל מכתב נוסף מהחזון איש:

"...רצוני לבאר עמדותי בנוגע לפתרון השאלה שלך אם להמשיך עכשיו אשר זה האחרון נימקת בהיות שזה מבטיח חברה יהדותית, מה שלאחר שנה אין הדבר מובטח. אמנם על דעתי שאין דבר בעולם אשר ישווה לשלם מחיר לימוד התורה שנה. ובכלל אין לעזוב את התורה עכשיו בשביל חקור אחר העתידות [כמו שפירש רש"י מקרא תמים

מוקדם לפגישה... כששב לחזון איש סיפר לו על כך בהתפעלות... החזון איש ביטל את הדברים ואמר:

"אין כאן שום מופת... הסבתא שלי היתה אומרת, שכשמסכמים שעה צריך להיות במקום רבע שעה מוקדם יותר".

כל אותו היום הוא היה דרוך ודאוג בקשר לגורלו של אותו הבחור

רבי ישראל זינגר סיפר לחזון איש, כי אחד מבחורי הישיבות אשר החזון איש הכירו, החליט להתגייס לצבא. החזון איש הצטער מאד למשמע הדבר ושאל כיצד ניתן להשפיע עליו שיחזור בו, השיב רבי ישראל: "שהרבי יגיד לו לא ללכת!... הוא לא יעז להמרות את פיו".

אמר לו החזון איש משפט ששמעו מפיו מספר פעמים:

"זה נגד הטבע שלי לכפות דעתי על מישהו אחר... אני לא יכול לומר לו מה לעשות".

לאחר כמה ימים כשנכנס שוב לחדרו של החזון איש, סיפר לו, כי היום הבחור הולך להתגייס. החזון איש ביקש ממנו כי יסע עכשיו לירושלים וידבר עמו, והוא אכן נסע לירושלים נפגש עם הבחור ונודע לו כי אכן יצא לדרכו, אלא שברגע האחרון התחרט ולא התגייס, הוא מיד שב לבני ברק לבשר על כך לחזון איש, וכשמע את הבשורה צהל פניו. החזון איש סיפר לו שכל אותו היום הוא היה דרוך ודאוג בקשר לגורלו של אותו הבחור, כל מי שנכנס לביתו חשב אולי זה הוא המגיע לבשר לו על גורלו של אותו הבחור.

החזון איש המשיך לדאוג לאותו הבחור, ושלח את רבי ישראל לתלמיד חכם לבקשו שילמד עמו בחברותא, אך הוא טען שהוא לומד דברים אחרים ולכן לא יוכל ללמוד עמו. החזון איש שלחו לרבי חיים גריינמן ובקשו כי ילמד עם אותו הבחור, והוא נענה לכך מיד. רבי ישראל ראה במעשה זה מעין 'מופת' של החזון איש, באשר הבחור כבר גמר בדעתו להתגייס, ואף החל ללכת לכיוון מקום הגיוס, ובכל זאת החזון איש שלחו לנסות להצילו, ואכן לבסוף הוא נשאר באהלה של תורה.

מסירות נפשו של החזון איש עם שאר גדולי התורה לשמירת עולם התורה הביאה, שלמרות הנסיגות החוזרות ונשנים לפגוע בעולם התורה, כל הנסיגות לא צלחו, ועולם התורה המשיך לגדול ולפרוח בכמות ובאיכות, להמשיך במסורת הדבקות בתורה כנתינתה מסיני וכמסורת הדורות.

התמונות באדיבות חזון לדורות

שהיה. החזון איש הורה לו כי ישוב למפקד ויאמר לו, שגם הוא רואה בחומרה רבה את הדברים, וכי אין התנהגות זו בגדר חוצפה כלפי הצבא, אלא בעיקר זו התנהגות פסולה ביחס לישיבה, ולכן לדעתו יש להעניש את הבחורים שלא יוכלו להיכנס לשיעורו של ראש הישיבה למשך שבועיים.

כששב למפקד וסיפר לו את הכרעתו של החזון איש - נחה דעתו, והוא ביקש כי הדברים יועלו על הכתב על ידי הנהלת הישיבה, והוא קבע שלמחרת יגיע אליו רבי גדליה בשעה שתיים בצהרים על מנת שיחתום לו על אישור השבת מעמדם כבני ישיבות.

רבי גדליה סיפר לחזון איש את הדבר, וכי הדברים עומדים להסתדר. החזון איש שמע את הדברים ברוב קשב ולתדהמתו אמר לו: "מחר כשהנך הולך אליו אל תגיע בשעה שתיים בצהרים, אלא תגיע רבע שעה מוקדם יותר".

רבי גדליה התפלא על הדברים, אך כחסידי נאמן קיבל את הדברים ללא ערעור. ואכן, בשעה רבע לשתיים הוא התייצב בפתח משרדו של המפקד, ולתדהמתו ראה שהוא עומד לצאת מהמקום... כשראה את רבי גדליה, התנצל כי שכח מהפגישה ועמד ללכת...

הוא נאלץ לקבל את רבי גדליה, חתם על מכתב השחרור וסיפר כי היועץ המשפטי הורה לו שאסור לו לשחרר את הבחורים, לכן ביקש לצאת מוקדם על מנת שלא יצטרך לעמוד בדיבורו ולחתום, אך כעת נאלץ הוא לעמוד בדיבורו עמו...

רבי גדליה התפעל מהמופת שנגלה למול עיניו, בהוראה התמוהה של החזון איש להגיע

'להעניש' את הבחור ולהחזירו למעמד של בן ישיבה...

הבחור חזר ללמוד בישיבה, עלה ונתעלה כאשר בלומדו בישיבת פוניבז', המשיך החזון איש לדאוג לעלייתו, ודאג לו לחברותות: את רבי ניסים קרליץ ורבי שלום אולמן, והוא גדל והיה לתלמיד חכם העמל בתורה כל ימיו.

ההוראה התמוהה: תגיע רבע שעה מוקדם יותר

מעשה היה בשני בחורים מישיבה חסידית, אשר לא הגיעו להתייצבות בצבא. בעקבות כך הוצא נגדם צו מעצר, ובעת שנעצרו, הטיחו כינויי גנאי בשוטרים. בעקבות כך נכלאו נשלל מעמדם כבני ישיבה, ועמדו להישלח להתגייס.

לאור מעשיהם, נראה היה כי אין כל סיכוי לפוטורם מהגיוס לצבא. החזון איש קרא לרבי גדליה הרץ וביקשו שייגש למקד האחראי, הוא הורה לו כי ישמע את טענותיו, ואף יאמר שהוא מסכים עמהם...

רבי גדליה נסע לת"א, נפגש עם המפקד, ואכן שמע ממנו טענות על התנהגותם של הבחורים. כפי שהורה לו החזון איש, רבי גדליה אמר שהוא סבור שהדבר חמור שבעתיים... אך מה לעשות, זאת משובת נעורים... המפקד שראה כי הוא מסכים עם דבריו אמר, כי לאור חומרת הדברים יש להביא את המעשה בפני הרב שאחראי על כל הישיבות. כששאל מי הוא אותו הרב? ענה: "החזון איש"... רבי גדליה אמר לו כי אכן יביא את המעשה החמור בפני החזון איש.

רבי גדליה חזר לחזון איש וסיפר לו את

איש אלוקים קדוש

בעקבות הספר החדש שיצא ממכבש הדפוס וכבש את עולם הספר בסערה במלאת מאה ושישים שנים להסתלקות מרן הגה"ק רבי נחום וייספיש משאדיק זצוק"ל ♦ בפקודת מרן עמיד ההוראה שליט"א כתב 'המבחר' מתחקה אחר עקבותיו של אותו צדיק וקדוש בסקירה מיוחדת ♦ בפרק זה יבואו עדויות מיוחדות אליהם נחשף מחבר הספר ראש ישיבת הר"ן שליט"א אודות דרגותיו הנשגבות

י. ויזל

העיד המחבר הגאון שליט"א: זכורני כי בצעירותי שמעתי מפי המגיד הירושלמי הגה"צ רבי שלום שבדרון זצ"ל בכמה הזדמנויות ששמע מזקני ירושלים, כי רבינו זכה לכל הגילויים הנשגבים היכולים להיות בבן אנוש - גילוי שכינה, גילוי מלאכי עליון, גילוי האבות, גילוי אליהו, גילוי מגיד משמים ושמיעת בת קול. עליו נאמר - הפטיר רבי שלום - "ותהי עליו רוח ד'" (מלכים ב, ג, טו).

במורא גדול - זה גילוי שכינה

בנו של רבינו - מרן הגאון רבי דוד בהר"ן זצוק"ל, היה ממעט לספר על הגילויים הנשגבים להם זכה אביו, ובקושי הצליחו לחלץ ממנו כמה משפטים בענין. פעם אחת בעת משתה היין דפורים, התאספו האריות שבחבורת גדולי התלמידי חכמים שבירושלים להסב על שולחנו של גאון ההוראה, וכד בדיוח דעתיה דהגאון זצוק"ל, ראו תלמידיו כי הוא עת רצון לשואלו כל חללי עלמא, אז שאלוהו האם נכונה השמועה המקובלת בינינו כי לאביו רבי נחום היה גילוי אליהו? השיב להם בתמיחה: "וכי רק גילוי אליהו היה לו? אף גילוי שכינה בהקיץ היה לו!"

בהדי כבשי דרחמנא

בהקשר לכך ספרו מעשה, כי

בעת הכרזת ה"חרם" על ידי רבינו, על השולחים ילדיהם למוסדות החינוך שבהם קודש וחול משמשים בעירוביאי, גדול אחד מחכמי עדת הספרדים שנטה לבו שלא לאסור את הלימוד בבתי החינוך האלה, אמר: אם כן, ישנה מחלוקת בענין, ודעביד כמר עביד ודעביד כמר עביד. שלח אליו הגה"ק רבי זבולון חרל"פ זצוק"ל, שליח לאמור לו: אינך חולק רק על רבי נחום משאדיק, אלא גם על המגיד המגלה לו כבשי דרחמנא... ואם כי הנך גדול בתורה, אבל בהדי כבשי דרחמנא למה לך? והלה נרתע לאחוריו.

באבוד רשעים רינה

פעם אחת כשחזר רבינו לביתו מתפילה בקבר רחל אמנו ע"ה, נראה היה בבת שחוק קלה המרחפת על זוית פניו. הרבנית הבינה כי יש דברים בגו, ובדאי הצדיק פעל משהו לטובת אחינו

בית ישראל. ואכן בקש רבינו מהרבנית חלווה וי"ש לאמירת "לחיים", כי עתה מת צר מצוררי בני ישראל באירופה. לאחר כמה ימים הגיעה לירושלים הידיעה ממיתתו של אותו צורר... פעם אחת אמר מרן הגאון רבי יוסף זונדל מסלנט זצוק"ל למקורביו בירושלים: הלילה מת בליטא ה"חטפן מסלנט" - איש שפל שהיה חוטף ילדי ישראל ומוסרם למלכות לצבא [שמו היה בערקע שטאניק]. זמן קצר אחר כך באו אליו וסיפרו לו, כי גם חברו הקרוב הגה"ק רבי נחום אמר בימים האחרונים כדבר הזה. הגיב רבי יוסף זונדל בפליאה: "ר' נחום גילה גם את זה?"

אך המעשה לא תם בכך שרבי יוסף זונדל ורבי נחום ידעו מתי מת אותו אדם... רבי יוסף זונדל ישב בחדרו ועסק בעניניו, ולפתע שומעת אשתו של רבי זונדל קול בוקע מן החדר ואומר: "צא מכאן,

הרי הזהרתך לסור מדרך הרע ולא שמעת לי, אמרתי לך שמרה תהיה אחריתך!" אשתו נבהלה ונכנסה לחדרו ושאלה אותו לפשר דבריו. ענה לה רבי יוסף זונדל: אותו חוטף שהזהרתו בחייו כי יחדל ממעשיו הנוראים ולא שמע לי, הובא עתה לגיהנם דרך פתחו אשר בגיא בן הינום בירושלים, ובא לפני לבקש תיקון וגרשתיו.

לאחר כמה שבועות הגיעו לירושלים מכתבים מליטא מקרובי משפחתו של רבי יוסף זונדל, בהם בישרו על מות החוטף מסלנט, בדיוק באותו יום ובאותה שעה שאמרו רבי נחום ורבי זונדל.

גילוי אליהו

בכת"י זקני הגה"צ רבי צבי הירש וייספיש זצוק"ל, הוא כותב אודות זקנו - רבינו: אשר לו נגלה מבשרנו מבשר ישועות, מכמקובל פה עיר קדשנו. ואכן, מעשים רבים עברו במשפחתו של רבינו דור אחר דור על הפעמים בהם זכה רבינו לגילוי אליהו, והנה כמה מהם: באחד השנים בליל הסדר, כשהיה רבינו מיסב, הוא וכל בני ביתו ותלמידיו עמו בבית, הנוכחים הרגישו את מאמר בעל ההגדה: "ובמורא גדול - זה גילוי שכינה". אותו מורא הגדול ששפע עליהם מאישיותו ובמחיצתו, מורא זה גופו היה משום גילוי שכינה. בנו הגדול מרן הגאון רבי זלמן זצוק"ל היסב לימינו, לפתע פתאום הרגיש רבי

אשרי מי שנתן לו שלום והחזיר לו שלום

פעם אחרת הלכו השניים - רבי נחום ובנו רבי זלמן, והנה לקראתם מופיע איש הנראה יהודי בלבוש אירופאי, ולא ניכר שהוא מבני ירושלים. אמר האיש לרבי נחום ולבנו רבי זלמן: "שלום", והשיבו לו: "שלום". לאחר שהמשיכו לדרכם, אמר רבי זלמן לאביו, כי חזותו של האיש אינה מוכרת לו, שמא הוא תייר שבא לכאן. השיב לו אביו: "אשרי מי שנתן לו שלום והחזיר לו שלום..."

עוד מסופר, כי פעם נתבקש הגה"ק רבי זלמן מאביו הגה"ק רבי נחום שיתלווה אליו בדרכו לכותל המערבי, ומחמת איזו סיבה לא יכול היה להצטרף אליו, וכשחזר רבי נחום אמר לו: חבל, חבל, הרבה הפסדת בזה שלא הלכת איתי לכותל המערבי...

ואכן, רבי זלמן זכה גם הוא בחייו לגילויים מפליגים. מעשה נורא על גילוי האבות הקדושים מסופר: אחיו של רבינו - הגה"ק רבי יעקב ליב זצוק"ל, היה נוהג לומר שהאבות הקדושים נמצאים בערב שבת קודש בכותל המערבי.

ומעשה היה: אחד מנקיי הדעת שבירושלים - הגה"צ רבי אברהם חיים חשין זצ"ל, היה נוהג לצאת מביתו במוצאי שבת קודש לעבר חצר שטרוריס, שם בבית המדרש היה שוהה במשך כל ימי השבוע, מוכתר בטלית ותפילין,

זלמן איזה שינוי מראה בפניו המאירים של אביו הקדוש, ולשאלתו ברמז לפשר הדבר, אמר לו רבי נחום: "הנה עתה הופיע כאן אליהו הנביא זכור לטוב".

כששחתי מעשה זה בזמנו קמיה רבינו הגדול מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל, הוסיף לספר על זקנו מרן בעל ה"לשם" זצוק"ל, שנהג לפתוח את הדלת באמירת "שפוך חמתך", והכריז בקול גדול: "ברוך הבא..."

אשרי מי שראה פניו

את המעשה הבא סיפר הגה"צ רבי שלום שבדרון זצוק"ל, בקבלה מפיו של גאון ההוראה מרן הגאון רבי דוד בהר"ן זצוק"ל: מנהג קבוע היה לו לרבינו, ללכת בכל יום שישי בפניא דמעלי שבתא לכותל המערבי, שם היה אומר שיר השירים בהשתפכות הנפש, ובנו הגדול הגאון רבי זלמן בהר"ן זצוק"ל, שהיה אז כבן שלש עשרה, היה מלווה אותו בהליכתו. פעם אחת, כשהלך רבי זלמן עם אביו רבי נחום ביום שישי כמנהגם לכותל המערבי, הגיעו לאחת הסימטאות הקרובות לכותל, שפנתה אך ורק לכיוון אחד מן הכותל וחזרה ולא לשום מקום אחר. רבינו בהליכתו דבוק במחשבותיו הקדושות והטהורות, פניו פני להבים, עיניו כלפי מטה ולבו כלפי מעלה. והנה, לפתע יהודי אחד שאינו מוכר מזדמן למקום. רבי זלמן הבחין שאביו רבי נחום והיהודי הלא מוכר, מביטים אחד בפני רעהו במבט אפוף מסתורין. אחר כך הפנה אביו מבטו כלפיו, והוא הבין שעליו לעצור ולחכות, וכך היה. הוא חיכה, ושניהם המשיכו לכיוון הכותל. לאחר כמה דקות, כשהבין שהם כבר הגיעו לכותל, המשיך גם הוא בדרכו לשם, ואז ראו זה פלא, היהודי הלא מוכר נעלם וכמו פרח על כנפיים, שכן הדרך היחידה לחזור מן הכותל היתה רק דרך אותה סימטה בה הלכו. כשהביע רבי זלמן את פליאתו, ענה לו אביו הצדיק רבי נחום: "נו, וכי אינך מבין?...! אז הבין רבי זלמן שהיה זה אליהו

כל אשר ראה. אמר לו רבי זלמן: "הנך יודע את מי זכית לראות? את בחיר האבות יעקב אבינו עליו השלום! בכל ערב שבת קודש לאחר חצות היום באים האבות לכותל המערבי להתפלל עבור כלל ישראל, ובאותם אבנים בהם התפללו, ממשיך אני להתפלל בכל השבוע שלאחריו, היום לא יכולתי, לכן ביקשתי ממך".

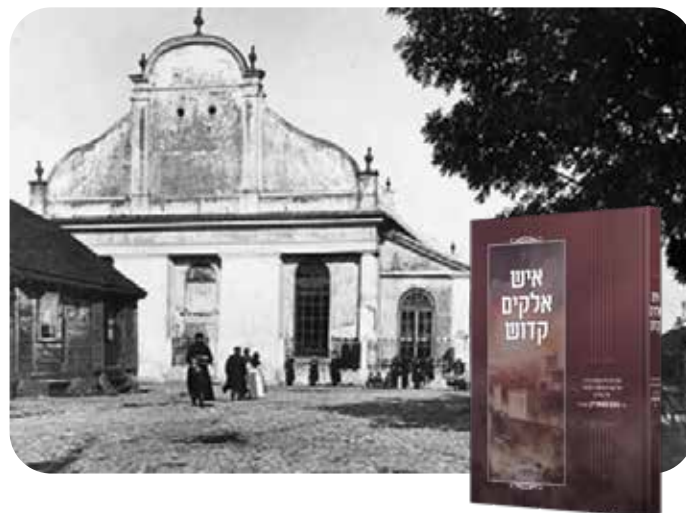
פוק חזי מאן גברא דקמסהיד עליה

כשנת תש"א, כאשר ארי עלה מבבל, מרן הגאון רבי יצחק זאב הלוי סולובייצ'יק זצוק"ל - הרב מבריסק, עלה לארץ ישראל, שמע מפי גדולי וזקני ירושלים עובדות על גדלותם של אנשי ירושלים של מעלה, בין הבאים למעונו היה הגאון רבי יעקב משה חרל"פ זצוק"ל, שסיפר לו עובדות והנהגות שקיבל מפיו של אביו הגאון רבי זבולון חרל"פ זצוק"ל, בין היתר סיפר לו על שגב קדושתו של רבינו.

באותם הימים אמר מרן הרב מבריסק: מה שאומרים שהיה לרבי נחום משאדיק גילוי אליהו, מי הוא האיש שיכול להעיד על כך? ברם אם רצוננו לדעת מי היה רבי נחום, הרי יש לנו עדות כתובה מהשרף מבריסק מהר"ל דיסקין, שכאשר חידש את החרם על בתי הספר שנאסרו כבר בשנת תרט"ז על ידי כל גדולי ישראל, כתב: "וראשונים כמלאכים מי יבוא ומי יחוש להרהר אחר דבריהם כגחלי אש", ובאותו הזמן אמר השרף מבריסק שכוונתו לשלשה מגדולי ירושלים: רבי ישעיה ברדקי, רבי יוסף זונדל מסלנט, ורבי נחום משאדיק.

והוגה בתורה עד סמוך לכניסת השבת. בכל ערב שבת קודש היה בנו רבי נחמיה שהיה אז ילד, הולך לבית הכנסת בו ישב, ובידיו בגדי שבת ומאכלי שבת לאביו, אשר "טועמיה" זה, היה המאכל המבושל היחיד

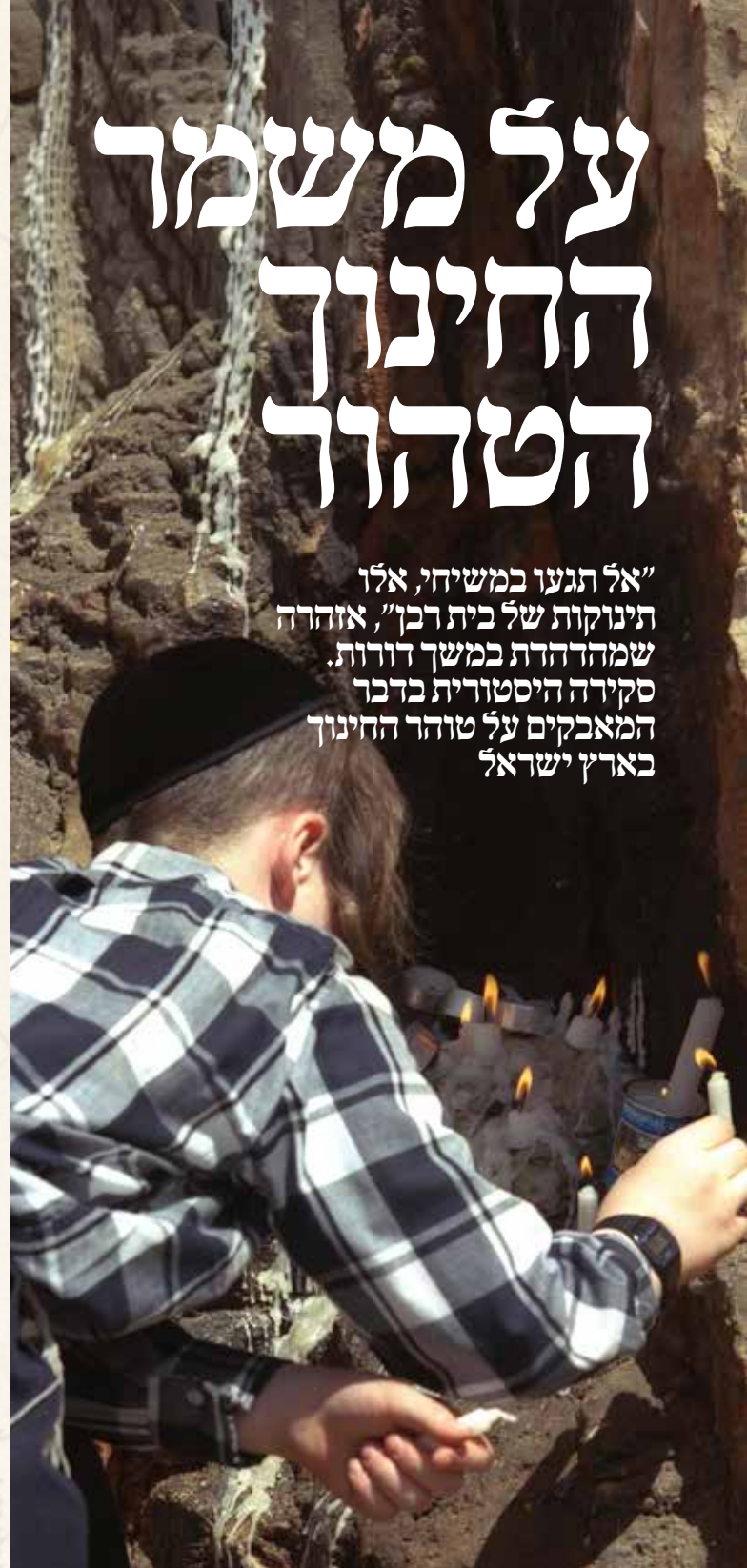
שבא לפיו בכל ימות החול. באחד מערבי השבתות, יצא רבי נחמיה מהתלמוד תורה בדרכו לביתו כדי להביא את האוכל לאביו, ופגש את הגאון רבי זלמן בהר"ן. רבי זלמן שאלו במאור פנים למעשיו ולאן מועדות פניו, ולבסוף ביקש ממנו כך: משימה חשובה לי אליך, ובלית ברירה היום אמך תשלח ילד אחר לאביו. ממחר אני למקום חשוב, ולכן אבקשך לשים פעמך לכותל המערבי, ולשים לב היטב ליהודי מיוחד שיגיע לכותל, ראה מה מעשיו, ובפרט ליד אלו אבנים הוא מתעכב. עשה הילד כבקשתו, ואכן שם לב ליהודי גבוה וחשוב, נשוא פנים עד למאוד, שעבר ממקום למקום בכותל. באבן אחת התפלל, בשניה שחק, ובשלישית בכה. לאחר מכן סיפר לרבי זלמן את

על משמר החינוך הטהור

"אל תגעו במשיחי, אלו תינוקות של בית רבן", אזהרה שמהדהדת במשך דורות. סקירה היסטורית בדבר המאבקים על טוהר החינוך בארץ ישראל

להרבה ויתורים נצרכו היהודים במהלך הדורות. לא תמיד היו תנאי החיים נוחים, אולם תמיד עמדה מול עיניהם אזהרת חז"ל "אל תגעו במשיחי". ילדי ישראל הם עתיד האומה, כל אחד מהם הוא פוטנציאל להיות גואל.

עצמאות החינוך

אמת, לא כל מוסדות התורה נשמרו במתכונת החיידרים של פעם, וכך מובא מהרב משה אורבך זצ"ל: באותה עת היתה

להרבה ויתורים נצרכו היהודים במהלך הדורות. לא תמיד היו תנאי החיים נוחים, אולם תמיד עמדה מול עיניהם אזהרת חז"ל "אל תגעו במשיחי". ילדי ישראל הם עתיד האומה, כל אחד מהם הוא פוטנציאל להיות גואל. יהודי ארץ ישראל ידעו מאבקים לא מעטים על טוהר

הוא הביע נכונות למסור את כספי המוסדות בלי התערבות והותיר רק דרישה אחת - השפה העברית. אותם ימים היה זה גשר להחדרת התרבות הלאומית. בביתו של מרן רבי יצחק ירוחם דיסקין זצוק"ל התקיימה אסיפה, וויצמן איים שאם דעתו לא מתקבלת הוא יביא להשמצת מוסדות התורה של ירושלים בכל העולם.

משתתפי האסיפה שתקו. מרן רבי יוסף חיים אמר שמוסדות התורה הם שלנו ושום כח בעולם לא יכפה עלינו שניתן לאיש זולתנו לחוות דעה כלשהי בתכנים ובצורתם. ויצמן זעם וסגר את האסיפה אבל לא נכנע. הוא ניסה את כוחו אצל המלמדים, בחושבו כי אלו המרגישים על בשרם את המצוקה יכנעו. האספה נערכה באולם של ישיבת "עץ חיים" בשכונת מחנה יהודה, אחר שנאם שהוא דורש רק את טובת המלמדים והלימודים ויכול להתקיים ללא זיקה לציונות יצא ונתן למלמדים להחליט. הדיונים החלו והיו שנונו לפשרה ולא בכדי... לא היה בבתים אוכל לפי הטף. אז קם ראש המחנכים רבי אברהם אהרן פראג ואמר: "קבלנו מהקב"ה ומהורי התלמידים נפשות לפיקדון בלבד, ואלה אינם רוצים שום שינוי. כלום משום סבלינו החומרי נמעל בפיקדון היקר? אני מציע להתייצב בגאון ולהחליט פה אחד: עד נשימתנו האחרונה נמשיך לשמור על הפיקדון בטהרתו כאשר נמסר לנו, ואף אם חז' נגזר עלינו למות ברעב, כגבורי כח נמות ולא נתמכר לכסף", הדברים עשו רושם וההחלטה נפלה, לעמוד בניסיון.

חוק חינוך חובה

עם גדילת הציבור בירושלים נפתחו מוסדות לימוד גם לבנות, חלקם קיבלו תקציבים מהוועד הלאומי. היו אלו "רוחמה" ו"שפיצר", כמו כן היו בתי הספר הפרטיים אליהם שלחו משפחות הנמנות על אגודת ישראל.

דרישה בפתח תקוה מצד הורי התלמידים להכניס גם את שפת המדינה ערבית או טורקית לסל הלימודים, רבי משה אורבך מספר כי רבי זרח ברוורמן סיפר לי כי בהתייעצות הרבנים על לימוד שפת הערבית ביקש ממנו מרן רבי חיים ברלין לצאת ולשוחח בחדר נפרד, רבי חיים ברלין אמר לו זוכר אתה איך אבי מרן הנצי"ב בוולזין התנגד להכניס את לימוד השפה הרוסית לישיבה למרות שהדבר עלה לו במחיר סגירת הישיבה ומרב צער נפטר לאחר מכן ואיך אוכל להסכים עם דבר כזה. גם בזמנים כאלו עמדו גדולי הדור על עצמאות החינוך. בימים בהם סוערת היהדות מהתערבות בוטה של פקידי משרד החינוך במוסדות הקודש תחת אמתלה של אנוסים על פי ממון, יש לזכור את עמידתם של גדולי הדור על המשמר. כסף, לא היה שיקול. "על מכרם בכסף... ואביון בעבור נעליים".

איומיו של ויצמן

גדולי ירושלים עמדו על משמר החינוך וזו יריעה בפני עצמה כן יש טעם להביא את שהיה בזמנו של ויצמן. כשהגיע ד"ר ויצמן לירושלים החל מטפל בענייני החינוך באופן אישי.. אחד אחד נקראו אליו מנהלי הישיבות והת"תים ושאר מוסדות התורה. עם ארנק מלא הציע להם לעבור מחיי צער ודחק לחיים של רווחה, בתנאי אחד. שיסכימו להעמיד את המוסדות תחת אפטרופוסיות של ועד הצירים. ויצמן לא הסתפק רק בשיטת הגזר, הוא גם ניסה לאיים שבמקרה של סירוב יעניש את המוסדות בעכבו את התרומות מחו"ל. מיעוט ממנהלי המוסדות שחשבו שהם עומדים בפני שאלה של להיות או לחדול לא עמדו בלחצים. בית חינוך עיוורים היה הראשון להיכנע אבל גם היתר היו במבוכה. או אז קם מרן רבי יוסף חיים זוננפלד זצוק"ל ועודד אותם לא להיכנע. ויצמן לא אמר נואש.

בשנים שטרם מלחמת העולם השנייה נעשו מספר ניסיונות להקים בית יעקב תחת פיקוחה של תנועת אגודת ישראל.

בשנת תש"א הוכרו בתי ספר המזוהים עם אגודת ישראל כנתמכים בלבד עם זכויות אוטונומיות בקביעת סדרי הלימודים. היו כמובן ת"תים שהתנזרו מתקציבים ממשלתיים, מחשש להשפעה זרה. רובם המכריע של מוסדות אלו היו שייכים לבני היישוב הישן. רובם היו בירושלים ומקצתם בחיפה. היה גם ת"ת "אור תורה" בטבריה וכן ת"ת "תפארת ישראל" בכפר אתא.

בסוף חורף תש"ט נעה הארץ, ודווקא החינוך התורתי והשורשי של ילדי החיידרים עמד בסכנה.

בארץ הוחל אז חוק חינוך חובה, כל ילד במדינת ישראל חויב ללמוד בבית ספר מוכר מטעם המדינה.

בית ספר מוכר - כלומר, בית ספר שנמנה על אחד מארבעת הזרמים בחינוך שהוכרו בחוק בעת קום המדינה. האחד היה, הזרם הכללי שכלל את חוגי הציונים הכלליים "חרות" ועוד נוספים. היה את זרם העובדים שכלל את חוגי מפא"י והנספחים עליהם. זרם המזרחי, ובזרם הרביעי היו בתי החינוך של אגודת ישראל. ברחבי הארץ באותה העת למדו בס למעלה מחמשת אלפים תלמידים.

לפי החוק החדש, שהיה אמור להיכנס בתוקף עוד באותה השנה, הרי שתלמודי התורה הפרטיים לא הוכרו על ידי הממשלה.

על פי הצעת החוק, הורה שלא לשלח את ילדיו לבית חינוך רשמי ומוכר צפוי היה להישפט וללכת לכלא בעבור אותו "עוון".

מוסדות אלו על טהרת הקודש היו צפויים לסכנת סגירה, וכמעט שלא היה נשאר שריד רח"ל לחינוך הנאמן. מרן הרב מבריסק ז"ע הגדיר את חשיבות אותם ת"תים שהם עיקר העיקרים שכל היהדות

תלויה בה שישאר לנו איזה שריד מהבתים שמגדלין בהן תורה.

סוף השמדת התורה ח"ו

הפעולה ההכרחי הייתה לאפשר קיום עצמאי של מוסדות חינוך שיהיו פטורים מהעונשים בחוק ובד בבד שלממשלה לא תהיה סמכות להתערב בתכני הלימוד.

אותם ימים היה קם מרן הגר"ז בבוקר כשהכר שלמראשותיו רטוב, ספוג בדמעות שהזיל. וכך כתב להגאון הגדול רבי מאיר קרליץ זצוק"ל: "והנה אגיד את האמת שאם בשביל עניין המפעל (מפעל לקליטת עולים שנוסד להצלת יתומי השואה ושאר ילדי העולים) אם כי הלב דואג וכואב על אובדן מאות או אלפי ילדים הנשמדים לעינינו ועתידים אנו ליתן דין וחשבון עליהם בעד התרשלותנו בעניין זה, כ"ז כבר הרגילו גם אותי לראות את הכל ולהחריש, ולא הייתי בא בדברים אל הדר"ג בעניין זה עוד. אבל העניין השני תובע פתרונו בזריזות הכי אפשרי ואם החרש נחריש בעת הזאת אין ספק כי נתחרט בעתיד הקרוב, והכל כאין וכאפס לגבי ענין זה שהוא סוף השמדת התורה ח"ו. אסור לדעתי לשתוק ולהביט בשויון נפש על הנעשה עכשיו והחובה להתפנות מכל העניינים ולעסוק אך ורק בעניין זה שלא לתת למשחית לבוא אל תוך ד"א של הלכה בלי שום ויתור כלל, שארית בית סופרינו שנשארו לנו מכל מה שהיה לנו בגולה. גאב"ד טשעבין התעניין הרבה בדבר וביקש לתת לו קו מיוחד ומפורט באיה אופן תהיה הצעה בעניין זה...אחכה לתשובת הדר"ג במהירות גם מה היא עצת אחיו הגאון שליט"א אסיים בברכת כל טוב..."

גורל הת"תים חייב מסע שתדלנות אצל גורמי השלטון. בעיקר אצל הממונה הישיר לחוק זה שר החינוך זלמן שזר.

אין להחמיץ עוד את השעה

מרן הרב מבריסק שלח את הרי"מ לוינ שישיש אותם ימים כשר הסעד לפעול שתלמודי התורה יישארו חוקיים. הרי"מ לוינ טען שנדרש כי אף רבנים ידברו על ליבו של שזר ויסבירו לו את נחיצות הפתרון לבעיה חמורה זו. ביום י"ב סיון הופיעה ידיעה בעיתונות כי החוק עתיד להתפרסם בקרוב ברשומות ובכך ייכנס לתוקף. מרן הרב מבריסק, הריץ אגרת נוספת אל רבי מאיר קרליץ בה הוא מעורר על הצורך הדחוף לפעול בדחיפות למען חוקיות המשך קיומם של הת"תים שאינם משתייכים לאחד מארבעת זרמי החינוך הרשמיים שאם לא כן הם צפויים לעמוד בפני סכנת סגירה.

"אחר הברכה, ראיתי היום בהמבשר כי החוק של חינוך חובה עומד בקרוב להתפרסם וכמובן שאז יהיה כבר הכל מאוחר וגם שמעתי ששזר אמר כי יש לו הרושם שהעניין של בתי הת"ת אינו כ"כ רציני, מאחר שזה זמן רב שאינם פונים אליו ולא נושאים ונותנים עימו בעניין זה כמדובר. ובאמת לא אבין סיבת התמשכות המו"מ בדבר, שזה מטיל צללים על כל העניין ומבטל את רצינותו. ואינו מוסיף טובה לעניין בשביל כמה טעמים... עכ"פ עכשיו אין להחמיץ עוד את השעה ודרושה זריזות יתירה והלוואי שלא הפסדנו כלום בהתרשלותנו בשעה שהיה אפשר לפעול במידה המשביעה רצון".

רבי מאיר קרליץ פנה להרי"ם לוינ:

"העניין אשר אפנה אליו הוא בלתי אפשרי לדחות, הנה ענין הת"ת שלא נכנסו לזרמים ואינם רוצות לקבל אפילו רוב טובות מהזרמים, ומוכנים לחיות חיי דוחק וצער למען יוכלו לחנך בניהם כפי אשר מסרו להם אבותיהם בלי שום שינויים ותיקונים. הת"ת הנ"ל מסרו את גורלם לידי כת"ר וסמכו עליו כעל עמוד ברזל בהסכמת

גדולי עולם וכמע"ל קבל עליו אחריות העניין הקדוש הזה, וגם הבטיח בשם השר שז"ר שהעניין מסודר ועל סמך זה מסרו לידי כת"ר נ"י רשימת הת"ת למען השיג באופן רשמי כי הת"ת הנ"ל הנם מוכרים על ידי הממשלה כדי לפטור את תלמידיהם מחינוך החובה. והנה זה בעוד שבועיים ימים נכנס החוק לתוקפו בפועל, ואין לנו בידינו שום מסמך רשמי לסמוך עליו, כי אמנם כן הוא שהרשימה מוכרה ונתאשרה ע"י השר או גוף אחר המוסמך לזה. והיה בעת בא המבקרים לדרוש מהמלמדים למלא את חובת החינוך כפי החוק לא יהיה להם שום תשובה כי אף שיראו להמבקרים פתקת הת"ת יענו להם שזה לא מספיק. ולכן יאבה נא כת"ר להמציא להת"ת כפי הרשימה שבידו תעודה מאושרת, המכרת את בית ספרם כמוסמך לפטור את התלמידים מחינוך חובה את מכתבי זה אני כותב בידיעתי ובהסכמתו של הגאון מבריסק זצ"ל".

בשתדלנות נוספת נקט הרב מבריסק. הוא ידע כי משפחתו של שז"ר מקורבת לחסידות חב"ד. כאשר נודע לו על עסקן ירושלמי שנוסע לארצות הברית, שלח אותו אל כ"ק האדמו"ר הרי"צ מליובאוויטש זצ"ל כדי לספר לו על הגזירה המאיימת על החינוך הטהור. הרבי היה המום שהרב מבריסק פנה אליו בשליחות, שמע את הפרטים ולאחר מחשבה קצרה אמר: "בשובך לארץ ישראל ראה לפגוש מיד את מר רובשוב (שז"ר) אמור לו בשמי כי אני מקווה שמשפחת רובשוב בארץ ישראל לא תבייש את משפחת רובשוב שברוסיה. כך תאמר לו והוא כבר יבין למה הכוונה..." השליח הארץ ישראלי שב ארצה, נסע לפגישה בתל אביב. שר החינוך התרגש מהשליח ושאל היית אצל הרבי? הבין את המסר.

סוף דבר בחוק הוכנס סעיף לפיו מוסדות הת"תים ובית יעקב החפצים בכך פטורים

ממנו ומהעונשים הקבועים בחוק.

חוק כזה כמוהו כגזירת שמד

אבל המערכה עם החינוך לא הסתיימה.

בשנת תשי"ב כשנכסה אגו"י לממשלה ביקש הרי"מ לויך שהסטטוס קוו בענייני חינוך ושירות לאומי יימשך. בעניין החינוך נענה אבל בעניין גיוס הבנות הוארך הסטטוס קוו רק שנה אחת. השנה חלפה ובחדש אלול פרץ המשבר על עניין השירות הלאומי ואגודת ישראל עזבה את הממשלה. בשנת תשי"ג הוקמה ממשלה חדשה כשאגו"י לא שותפה בה. כדי להרכיב ממשלה צרף בן גוריון את הציוניים הכללים. אחד מהתנאים היה ביטול הזרמים בחינוך ומערכת חינוך אחידה החל מראשית שנת תשי"ד. בן גוריון נאלץ להסכים לתנאי כדי שיוכל להקים ממשלה.

אם עד כה התנהלו הזרמים ללא הפרעה פתאום הוכרז לא עוד. זרם העובדים יכול בהחלט להתמזג עם הזרם הכללי, ואילו את זרם החינוך של המזרחי נגבש כחטיבה בתוך הזרם הכללי ויקרא מעתה ממלכתי דתי.

אגודת ישראל קמה מחלום מתוק בן חמש שנים, "חוק כזה כמוהו כגזירת שמד" הכריז מרן הגאון רבי זלמן סורוצקין צוק"ל, גם חלק מהשמאל התנגד לרעיון, אבל ראש הממשלה היה איתן בדעתו.

"אסור לנו לוותר אף על ילד אחד משלושים אלף הילדים שבזרם שלנו" קרא הרי"מ לויך בישיבת הוועד הפועל של אגודת ישראל ב"ח טבת תשי"ג. "המצב בחינוך רציני, נכריח את הממשלה לתת חמישים אחוזים לבית החינוך שלנו בתור נתמכים ולא מוחזקים ויחד עם שר לימוד ומגביית מהגולה אנו מקווים לקיים את החינוך שלנו בתור חינוך פרטי ועצמאי".

באותם ימי מבוכה הגיע הגאון הגדול רבי מאיר קרליץ אל משרדו של הרב ליברמן שברחוב

דוד ילין, המשרד הקטן שהפך ללא כוונה למשרד של החינוך העצמאי. הרב קרליץ ישב שם שעות ארוכות כשהוא מסביר בסבלנות לכל אנשי הצוות את משמעות הגזירה ותוצאותיה וביקש מהם לעבוד בחינוך העצמאי. גם בתו הרבנית שרה רוטברג נסעה בארץ צפונה ונגבה נפגשה עם מורות והסבירה להם את הצורך בחינוך העצמאי. תוך שהיא מבקשת ומפצירה שתמשכנה לעבוד במקומן גם בתנאים החדשים שיצרו.

ואמנם רוב המורים המשיכו ללמד בחינוך העצמאי למרות שידעו על הקשיים, כמו בעיות משכורת תנאים סוציאליים ועוד, רק מעטים שחששו הצטרפו לחינוך הממלכתי חרדי לו הובטח מימון מלא בלי הגבלות.

מחובתנו לעמוד על המשמר

שבועיים לפני חג הפסח תשי"ג הוקם כנס מורות וגננות כדי לקדם את פני הרעה. "את ייננו המשובח, חינוך ילדינו, החזקנו בקנקן חדש כל זמן שיכולנו להבטיח שלא יפגם טעם היין" זו הייתה הכרזתו של המפקח הרב שיינין "כעת כשקיים חשש שהקנקן הנפסד הזה יקלקל חלילה את היין הניתן לתוכו, מחובתנו לעמוד על המשמר ולא להכניס עוד לקנקן אפילו טיפה אחת מהיין". רבי בנימין מנדלסון אמר "כיום הזה הקריב נחשון בן עמינדב את קרבנו, וממנו נלמד מסירות נפש. נחשון לא עשה חשבונות עצמיים מדוע יש להיכנס אל הים וכיצד יינצל. הוא שמע את צו ד' וקפץ אל המים, גם אנו צריכים להיות היום לנחשונים ולא לעסוק בחשבונות קטנוניים".

בי"א בסיון תשי"ג נערכה עצרת עם גדולה בתל אביב. במעמד גדולי הדור הוכרז על ידי מרן רבי זלמן סורוצקין בשם מועצת גדולי התורה על הקמת החינוך העצמאי לחינוך רבבות ילדי ישראל. וכך אמר מרנא רבי איסר זלמן: "אחים

יקרים, הבה נפעל למען החינוך התורתי החינוך העצמאי, נעורר רחמי שמים ב"אבינו מלכנו עשה למען תינוקות של בית רבן" ולא נזדקק להרקייע שחקים ב"אבינו מלכנו עשה למען הרוגים על שם קודשך".

מועצת גדולי התורה פנתה בכרוז מיוחד בו נקרא כל בר ישראל להחליץ ולהושיט יד תומכת לחינוך העצמאי.

"הקמת החינוך העצמאי הוא מצוות השעה המחייבת את כל אב ואם בישראל אשר בניהם למדו עד כה בזרם אגודת ישראל או בזרמים אחרים לרשום מיד את בניהם ובנותיהם בבתי הת"ת והחינוך של החינוך העצמאי.

אגודת ישראל דרשה עצמאות בחינוך, ותבעה הכרה בחינוך העצמאי. התחיל מו"מ בסופו העניקה הממשלה הכרה לחינוך העצמאי אבל הייתה מוכנה לממן אותו רק בשישים אחוזים גדולי התורה לקחו על עצמם את העול להשלים את היתר. לכינון החינוך העצמאי הוקם דירקטוריון שהיו חברים בו כל מועצת גדולי התורה.

הצורך להשלים את ארבעים האחוזים הנותרים היה קשה מכפי שהיה ניתן לצפות ממבט ראשון.

או אז יצאה הממשלה בגזירות חדשות: "הממשלה לא משתתפת כלל בתקציבו של מוסד אלא אם כן מבקרים בו לא פחות ממאה תלמידים. אין באותו מקום או במרחק סביר מוסד חינוך מוכר מאותו סוג. ייתמך גם מוסד בין 51 ל-99 תלמידים. אין הממשלה משתתפת כלל בתקציבו של מוסד שמבקרים בו חמישים תלמידים או פחות אין הממשלה משתתפת בהוצאות להקמת מבנים ולרכישת ציוד יסודי למוסד".

גדולי ישראל נחלצו חושים למערכה. באחד מביקוריו של מרן רבי אהרון קוטלר צוק"ל בארץ הפקיד את החינוך העצמאי בידי של רבינו הגדול מרן הגרא"מ שך ז"ע ומינה אותו לשומר של החינוך העצמאי. ומרן עמד על משמרתו. במפגש הראשון של גדולי

התורה בראשות מרן הגרא"מ שך עם שר החינוך יגאל אלון, הבהיר לו מרן שאפילו לו יצויר שהשלטון במדינה יהיה פעם בידי אגודת ישראל גם אז לא נוכל להסכים שהחינוך העצמאי יהפוך לשלוחה ממלכתית ולא יהיה נקי מהשפעה חיצונית כלשהי שלא יונקת במישרין מסמכות תורה"ק. רק גדולי התורה מוסמכים בלעדית לקבוע את הקו והמשטר התכנים והסדרים הנהוגים בחינוך העצמאי.

את הסיפור סיפר הגה"ק בעל ברכת אברהם לרבי מאיר לוריא, שאכן שם אל ליבו לנהוג כך, והנה כאשר קמה ועדת זוברת וצפה תוכנית הליבה היה זה שר החינוך לשעבר פרופסור רובינשטיין שכבר היה בקיא גדול במשנתו של רבי מאיר לוריא והוא הסביר לדוברת כי אליבא דרבי מאיר אפילו אם תכתוב להם שיעורים בגמרא הם לא יוכלו לקבל ממך, רק הרבנים שלהם מוסמכים לקבוע זה עיקרון ממנו לא תוכל להזיזם....

הגה"ק רבי בן ציון ידלר כתב: ימים מועטים קודם הסתלקותו של האדר"ת חלה ונפל למשכב, נכנסתי לבקרו כאשר הזכרתי לפניו את החינוך הזר שהולך ומתפשט נאנח הגאון ואמר: "תאמין לי כי מהצער הזה הנני חולה ונוטה למות" שאלתי אז איך נצליח עכ"פ את זרענו שלא יטבעו כולם ענה ואמר "אנחנו אין לנו אלא להתאגד אגודת קודש ולהגדיר ולחזק בגבולנו גדרי וגזירות ראשונים" שאלתי אם יכול לכתוב בכתב ידו כי היה נחוץ מאוד שיהיה בכתב ענה לי: תדע שגברה החולשה עלי עד שקשה לי לאחוז העט, ואף על פי כן נתחזק ולקח את העט וכתב בעצמו את כל הדיבורים שנדפסו לעיל הוא הוסיף ואמר: "תאמין לי בכל תיבה ותיבה שאני כותב אני מרגיש שנתמעט דמי, ואני שמח שזכיתי שטיפת האדם האחרונה הולכת למען חיווק החינוך הישן".

מאז ועד עתה נמשך המאבק על שמירת טהרת החינוך, למול המהרסים והמחריבים היל"ת.

לע"נ הרה"ג רבי ישראל אליקים בין הרב יצחק זצ"ל

הפרשת תרומות ומעשרות פרק ג'

במאמרים הקודמים עסקנו על הדברים הבסיסים השייכים בעצם מעשה הפרשת תרומות ומעשרות. ועתה נכנס להבנה מעמיקה יותר של כלל המושגים השייכים לדינים אלו. ראשית באיזה מקומות הבאים משם גידולי מאכל יש חיוב תרומ' מהתורה ומאיזה מדרבנן, ישנם מקומות בארץ ישראל עצמם שהם חלוקים בדינם, וישנם ארצות הסמוכות לארץ ישראל שחז"ל חייבו שם להפריש, ואיזה מהם נוהגים להפריש גם היום.

מקומות החלוקים בדינם בארץ ישראל

נתחיל במקומות החלוקים בדינם בתוך ארץ ישראל. ישנם מקומות בארץ ישראל שהינם כיבוש עולי מצרים וישנם שהינם כיבוש עולי בבל, וישנם מקומות שהם מסופקים.

מקומות שכבשו עולי מצרים האם בכלל הם חייבים בהפרשה תרומות ומעשרות. ואם הם כן חייבים, האם ההפרשה נעשית בברכה או לא. להלכה נפסק שקדושה ראשונה קידשה לשעתה ולא לעולם, דהיינו לרוב שיטות הראשונים אין קדושה במקומות שכבשו עולי מצרים (שהם אזורים נרחבים בהרבה מהמקומות שכבשו עולי בבל) וכך פסק הרמב"ם [תרומות פ"א הלכה ה'] כל שהחזיקו עולי מצרים ונתקדש קדושה ראשונה כיון שגלו בטלו קדושתן וכו' קדשה לשעתה ולא קדשה לעתיד לבוא וכו' כיון שעלו בני וכו' והחזיקו במקצת הארץ קדושה קדושה שניה העומדת לעולם לשעתה ולעתיד לבוא, והניחו אותם המקומות שהחזיקו בהם עולי מצרים ולא החזיקו בהם עולי בבל כשהיו עכ"ל. וכן בהלכה ו כתב הרמב"ם "נמצא כל העולם כולו לענין מצות התלויות בארץ נחלקת ל' מחלוקות א"י וסוריה וחוף לארץ וארץ ישראל נחלקת לשנים כל שהחזיקו עולי בבל חלק א' והנשאר שהחזיקו בו עולי מצרים חלק שני עכ"ל. ויש לדון בדבריו מצרים חלק שני עכ"ל. ויש לדון לדעת הרמב"ם מה דין המקומות שכבשו עולי מצרים ולא כבשו עולי בבל, האם הם חייבים בתרומות ומעשרות, ואם חייבים האם מפרישים שם בברכה.

גם זה לא, מפרשים ללא ברכה. מאחר שמאמר זה עוסק בעיקרו בדיני של הפרשת תרומות ומעשרות. נבוא לבאר את החלוקים היוצאים מהמקומות השונים. וכן מה דינם של המקומות המסופקים שיש עליהם ספק אם הם בתוך גבולות עולי בבל, האם מפרישים בהם בברכה או לא. והאם אפשר לעשר מאזור אחד על אזור אחר. אלו מקומות נחשבים כיבוש עולי מצרים ואלו עולי בבל. ראשית יש לדעת שהמקומות המסופקים הם מפוזרים בכל ארץ ישראל: בצפון - אזור עכו נהריה וראש הנקרה וכן ישובי רמת הגולן מהכרית ועד החרמון במזרח - עמק בית שאן בדרום מערב - אזור אשקלון ועזה לכל צדדיו, ובערים הסמוכות לעזה כגון שדרות נתיבות וכיו"ב בדרום מזרח - ישובי הערבה הצפונית עין יהב, פארן, יהל, וישובי הערבה הדרומית מיהל ועד אילת ויש המסתפקים אף על ישובי הדרום המרוחקים - אזור ירוחם מצפה רמון ועוד (וזכרנו שבעת שהתגוררנו בעיר ירוחם, היו מחכמי ישראל זצ"ל שחששו שמא דינה כחז"ל. ומן בעל האבי עזרי צדק"ל, סבר שלא לחשוש לדברים, ואפשר לגור שם לכתחילה).

בדין זה בדין זה האם יש קדושה כלשהיא בכיבוש עולי מצרים מצינו שנחלקו בזה בגמרא [מגילה דף י' ועוד] שיש קדושה גם במקומות שכבשו עולי מצרים ולא עולי בבל ונחלקו בזה תנאים, יש אומרים שקדושה ראשונה התקדשה לשעתה וקידשה לעתיד לבוא, ויש אומרים שהתקדשה רק לשעתה ולא לעתיד לבוא. והנה לשיטה זו שקדושה ראשונה התקדשה לעתיד לבא, א"כ אין שום הבדל בין מקומות שכבשו עולי מצרים למקומות שקידשו עולי בבל, ואותם דינים שנהגו בכיבוש מצרים נוהגים כיום. אלא שלהלכה נפסק כפי שראינו ברמב"ם שאין קדושה בעולי מצרים. ולמעשה, השולחן ערוך [סימן של"א סעיף ב'] כתב בזמן הזה אפילו במקום שהחזיקו בו עולי בבל, ואפי' בימי עזרא, אין חיוב תרומות ומעשרות מן התורה אלא מדבריהם מפני שנאמר כי תבואו משמע ביאת כולכם ולא ביאת מקצתן כמו שהיתה בימי עזרא. ומה שכתב שאפילו בעולי בבל אין צריך להפריש אלא מדרבנן משמע שבא לכלול שגם מקומות שכבשו עולי מצרים צריך להפריש, ועיקר חידושו שאפילו עולי בבל הוא רק מדרבנן. ולדינא, כיום ממקומות שהם וודאי עולי מצרים, מפרישים עם ברכה, וממקומות שהם מסופקים האם הם בכלל בדין עולי מצרים או

הדרן עלך: מעמד סיום מסכת עירובין בכולל 'דעת אלימלך' שע"י רשת הכוללים 'דעת שמואל' בארה"ק בראשות מרן עמוד ההוראה שליט"א

מעמד סיום מסכת עירובין נערך בכולל 'דעת אלימלך' במודיעין עילית שע"י רשת הכוללים 'דעת שמואל' בהשתתפות מאות האברכים וראש הכולל הגאון רבי יעקב סלוביטצקי שליט"א יחד עם ראש רשת הכוללים הגאון רבי מרדכי דינר שליט"א. את המעמד פאר נשיא רשת הכוללים גאב"ד עדת ישראל הגאון הגדול רבי אליעזר הלוי דינר שליט"א. בשיאו של המעמד המרומם קיבלו ההמונים את פניו של מרן עמוד ההוראה הגר"ע אויערבאך שליט"א שנשא את המשא המרכזי.

במהלך העצרת בירושלים: המוני בני יהדות ספרד הביעו מחאה נחרצת כנגד מתווי הפשרות והיעדים בסוגיית גיוס בני הישיבות

שמואלי שליט"א שנשאו נאומים נלהבים ותקיפים נגד גיוס לצבא של אף בחור חרדי גם אם אינו במסגרת לימודים ונגד חוק הסנקציות והיעדים, וקראו לא וותר על אף נשמה ולא להירתע ממעצרים אלא להלחם בגזירה בכל העוצמה בלי שום ויתורים.

שליט ענק קידמו את ההמונים עליהם נכתב: לא לחוק עם פשרות! - לא לחוק עם מכסות ויעדים! גם מי שאינו במסגרת לימודים אין מקומו בצבא ובמסלוליו השונים!

קדיש צילום: דוד ארזני

במהלך העצרת שהתקיימה ביום חמישי שעבר, הובעה מחאת היהדות הנאמנה על כל עדותיה כנגד חוקי ומתווי גיוס שונים וכל ניסיון של פשרה בנושא. ברחוב ירמיהו 27 התכנסו גדולי הרבנים הספרדים שליט"א תחת שליט מחאה בהם נכתב "לא לחוק עם פשרות!" כשבראשם זקן ראשי הישיבות ומנהיג יהדות ספרד רבי משה צדקה שליט"א ועימו גדולי ראשי הישיבות ורבני ספרד. דברים נרגשים נישאו ע"י מנהיג יהדות ספרד ראש ישיבת פורת יוסף שליט"א וע"י ראש ישיבת המקבלים "נהר שלום" הגאון המקובל רבי בניהו

'אגודת בני הישיבות': שי מיוחד לאסירי הכלא הצבאי

מתנת אגודת בני הישיבות שנטלה על עצמה בהכוונת מרנן ורבנן גדולי ומאורי הדור שליט"א, את כל נושא הטיפול בבחורי ישראל שנעצרו על ידי השלטון ב'עוון' לימוד תורה, עומדת בעוז לימנם של כלל עצורי המערכה.

בכל מקרה של מעצר, נשלח עו"ד מיוחד מטעם האגודה, ונעשים פעילויות שונות על מנת לדאוג לרווח בן הישיבה ובני משפחתו.

ביום שלישי השבוע נכנס עו"ד לבקר את האסירים בכלא הצבאי, כאשר ביוזמת האגודה אוכן על ידי הפעילים שי אישי מיוחד לכלל בחורי ישראל העצורים בכלא הצבאי.

והי' מחניך קדוש

בעקבות פרצת הפרסומות הקוליות החודרות בתקופה האחרונה ע"י החברות המפעילות את קווי התוכן, בסגנון ובתוכן שאין רוח חכמים נוחה מהם.

הננו לעורר כי ניתן לבטל את הפרסומות לכל הקבוצה בתשלום חודשי סמלי המשולם ע"י מנהל הקבוצה.

יחד נשמור על טהרתנו בהשתדלותנו שכל הקוים המופעלים בקרב מחננו יהיו גדורים ושמורים כראוי לבני התורה.

אשר יגורנו בא: מכתב מחאה חריף מתפרסם בימים אלו על חורבן החינוך הטהור

בעקבות העתירה לבג"ץ כנגד מוסדות הפטור בחינוך החרדי הורה בג"ץ לכלל מנהלי המוסדות בארה"ק להכניס לתכנית הלימודים 55% ליבה והוספת תכנים חדשניים כנגד דעתם של רבותינו הגדולים זצוק"ל ויבדלחט"א שאסרו לחדש דבר ולשנות כמלא נימא, ויש לשמור על פך השמן בטהרתו.

תחת עמידה עיקשת ונחרצת, ובצל פיתויי הממון מנהלי תתי"ם שונים התקפלו והודיעו על הוספת תכני לימוד שונים, ובכך נכנעו לתכתיבי משרד החינוך והחדירו את השינויים מהם חרדו גדולי עולם.

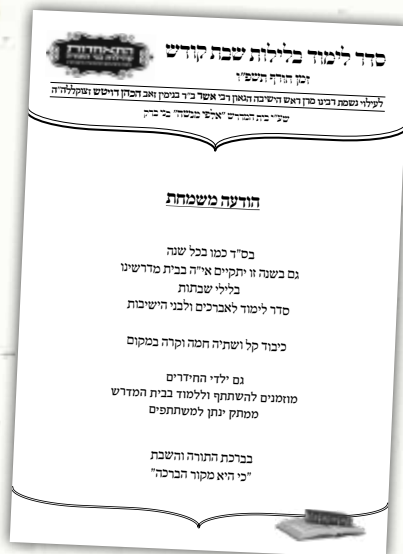
התופעה נפרצה עד כדי כך שמנהלי תתי"ם במודיעין עילית גמרו אומר לעשות דין לעצמם והביאו את הצורך של הגאון רבי מאיר קסלר שליט"א לכתוב מכתב הפונה להורי הילדים ומבקשם לפעול להמריד את הילדים כנגד המוסד ולהורות להם לצאת מהשיעורים בתכנים הללו.

וכך נכתב במכתבו שפורסם:

בני ברק - קהילת 'אלפי מנשה': סדר לימוד מיוחד בליל שב"ק

סדר לימוד מיוחד בליל שב"ק נחנך בהיכל ביהמ"ד המרכזי 'אלפי מנשה' תוך חיזוק עצום לעמל התורה בלילות שבת הארוכים, שכפי הידוע דברי תורה צריכים חיזוק ובמיוחד בזמנים המקודשים.

סדר הלימוד הוקדש לזכרו של רבינו הגדול מרן ראש הישיבה רבי אשר בן רבי בנימין זאב זיע"א, וכיבוד קל מוגש במקום לתועלת הלומדים בתרומה מיוחדת שהושגה ע"י 'התאחדות קהילות בני התורה'.

חורף בריא

תחת מטריה אחת!

במאחדת ג'וניור דואגים לילדים שלכם למעטפת שירותים רחבה, זמינה ומקצועית, כדי שיוכלו לעבור את החורף בבריאות

מגוון טיפולים
רגשיים*

מוקדים לרפואה
דחופה

מוקד ג'וניור
24 שעות ביממה

רפואת ילדים
בזמינות גבוהה